

YHDYSKUNTAJÄTTEEN KULJETUSMARKKINA

Selvitys markkinan
nykytilanteesta ja
kehitysnäkymistä

3.12.2025

Sisällys

SISÄLLYS	2
1 JOHDANTO	3
1.1 TAUSTA JA TAVOITTEET	3
1.2 YHDYSKUNTAJÄTTEEN KIINTEISTÖKERÄYS	3
1.3 MENETELMÄT JA AINEISTOT	4
1.4 TIIVISTELMÄ SELVITYKSEN KESKEISISTÄ TULOKSISTA	5
2 KULJETUSMARKKINAN NYKYTILANNE	7
2.1 YHDYSKUNTAJÄTTEIDEN KULJETUSMARKKINA	7
2.2 MARKKINALLA TOIMIVAT YRITYKSET	9
2.3 MARKKINAN KANNATTAVUUS JA OMAVARAISUUS	11
2.4 MARKKINASSA TAPAHTUNEET MUUTOKSET	12
2.5 JOHTOPÄÄTÖKSET	13
3 KIINTEISTÖITTÄINEN JÄTTEENKULJETUS JÄTEYHTIÖISSÄ	14
3.1 KYSELY SUOMEN KIERTOVOIMA RY:N JÄSENILLE	14
3.2 USEAN MAAKUNNAN ALUEELLA TOIMIVAT YRITYKSET	17
3.3 NÄKEMYKSIÄ KULJETUSMARKKINAN TILANTEESTA	18
3.4 JOHTOPÄÄTÖKSET	19
4 KAUPPA, MATKAILU- JA RAVITSEMISALA JA TUOTTAJAT	21
4.1 VÄHITTÄISKAUPAN JA MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINNAN TOIMIPISTEET SEKÄ PAKKAUSTERMINAALIT	21
4.2 PÄIVITTÄISTAVARAKAUPAN JÄTEHUOLTO JA RINGIN KULJETUKSET	23
4.3 JOHTOPÄÄTÖKSET	23
5 YHDYSKUNTAJÄTTEIDEN KULJETUSMARKKINA RUOTSISSA, TANSKASSA JA NORJASSA	25
5.1 POHJOISMAISET KOKEMUKSET	25
5.2 YHDYSKUNTAJÄTTEEN KULJETUS RUOTSISSA	25
5.2.1 <i>Ruotsin kehityksen taustalla olevia syitä</i>	26
5.3 YHDYSKUNTAJÄTTEENKULJETUS TANSKASSA	27
5.3.1 <i>Tanskan kehityksen taustalla olevia syitä</i>	27
5.4 YHDYSKUNTAJÄTTEENKULJETUS NORJASSA	27
5.4.1 <i>Norjan kehityksen taustalla olevia syitä</i>	28
5.5 JOHTOPÄÄTÖKSET	28
6 LÄHTEET	30

1 Johdanto

Tässä luvussa kuvataan selvityksen tausta ja tavoitteet, keskeiset selvitettävät kysymykset sekä selvityksessä käytetyt menetelmät ja aineistot. Lisäksi luvussa esitetään tiivistelmä selvityksen keskeisistä johtopäätöksistä.

1.1 Tausta ja tavoitteet

Suomen Kiertovoima ry on pyytänyt Owal Group Oy:tä tekemään selvityksen yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan nykytilanteesta ja kehitysnäkymistä Suomessa. Suomessa kunnat ja kuntien omistamat jäteyhtiöt, -laitokset ja kuntayhtymät vastaavat kotitalouksien yhdyskuntajätteen kiinteistökeräyksestä. Kunnat tai kuntaomisteiset jäteyhtiöt- ja laitokset hankkivat kuljetuspalveluita pääsääntöisesti markkinaehtoisesti niitä tarjoavilta yrityksiltä kilpailutusten kautta. Kuntien lisäksi jätteen kuljetusta hankkivat markkinoilta elinkeinoelämän jätteen tuottajat, kuten kauppa, palvelualat, teollisuus ja muut yhdyskuntajätteen rinnastettavaa jätettä tuottavat yritykset sekä tuottajavastuun alaisten tuotteiden tuottajat.

Jätteenkuljetusten järjestäminen tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti riippuu tilaajaorganisaatioiden osto- ja hankintaosaamisen lisäksi siitä, miten kuljetuspalveluiden markkina toimii. Selvityksen tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinasta. Markkinoita tarkastellaan alalla toimivien yritysten ja niiden taloudellisten tunnuslukujen sekä Suomen Kiertovoima ry:n jäsenilleen osoittaman kyselyn tulosten perusteella.

Pohjoismaittain tarkasteltuna yhdyskuntajätteen kuljetuksissa on päädytty erilaisiin toimintamalleihin. Selvityksessä tarkastellaan kuljetusten järjestämistä ja markkinoiden kehityskulkuja Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa. Selvityksen havaintojen perusteella voidaan tunnistaa vaihtoehtoja kuljetusten järjestämiseen, ja arvioida millä edellytyksillä yhdyskuntajätteen kiinteistökeräys voidaan Suomessa järjestää tehokkaasti joko julkisina hankintoina tai itse.

Suomen Kiertovoima ry on selvittänyt jäseniltään yhdyskuntajätteen kiinteistökeräyksiin liittyviä tietoja. Kyselyllä kerättiin tietoa muun muassa kuljetusurakoita vuonna 2025 hoitavista yrityksistä, urakoiden lukumäärästä eroteltuna seka-, bio- ja pakkausjätejakeisiin sekä kuljetusmarkkinalla tapahtuneista muutoksista ja kehityskuluista. Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan kehitykseen vaikuttavat julkisten hankintayksiköiden hankkiman kuljetuspalvelun lisäksi kaupallisten toimijoiden tarvitsemat kuljetuspalvelut. Asumisen kiinteistökeräyksen lisäksi selvityksessä on arvioitu kaupallisten toimijoiden keräys- ja kuljetuspalveluiden kysyntää ja tarjontaa tarkastelemalla vähittäiskaupan ja hotelli- ja ravintola-alan toimipisteitä sekä pakkaustermiinaaleja alueittain.

1.2 Yhdyskuntajätteen kiinteistökeräys

Selvityksessä tarkastellaan kunnan vastuulla olevan yhdyskuntajätteen kiinteistökeräystä. Yhdyskuntajäte on kotitalouksissa tuotteiden loppukulutuksessa syntyvää jätettä, sekä koostumukseltaan vastaavaa jätettä jota syntyy yritystoiminnassa sekä hallinto- ja palvelutoiminnassa. Yhdyskuntajätteen luetaan mukaan paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi-, tekstiili- ja biojäte sekä käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet, paristot, akut ja suuri-koiset esineet.

Kuntien vastuulla on jätelain perusteella järjestää kotitalouksissa ja vapaa-ajan asunnoissa syntyvän jätteen, kunnan omassa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen sekä liikehuoneistoissa syntyvän

yhdyskuntajätteen jätehuolto, jonka keräämisestä yhdessä asumisen tai hallinto- ja palvelutoiminnan jätteen kanssa liikehuoneiston ja kiinteistön haltija ovat sopineet.¹ Kunnan vastuulle kuuluu myös muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä muun edellä mainitun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä. Lisäksi kunnalla on toissijainen vastuu järjestää yritysten jätehuolto, jos jätteenhaltija sitä pyytää muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jos jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään.²

Käytännössä kunnat voivat järjestää kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen itse, tai hankkia kuljetuspalvelut markkinoilla toimivilta kuljetusyrityksiltä. Jätelain mukaan kunnilla on velvollisuus toteuttaa palveluiden hankinta siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Lisäksi kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuna siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palveluiden tuottajaksi. Lain esitöiden mukaan tällä pyritään varmistamaan, että kuljetusyrittäjillä, mukaan lukien uudet yrittäjät, olisi tasapuoliset mahdollisuudet osallistua kunnan jätteenkuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Jätelain mukaan kunnan vastuulla on järjestää erilliskerätyjen bio- ja pakkausjätelajien kiinteistökeräys. Sekajätteen osalta valtaosassa kunnan vastuulla on sekajätteen kiinteistökeräyksen järjestäminen. Jätelaki kuitenkin sallii, että laissa määriteltyjen edellytysten vallitessa kunta voi päättää jättää sekajätteen kiinteistökeräyksen kotitalouden vastuulle. Näissä tilanteissa yksittäinen kotitalous sopii yksityisoikeudellisesti sekajätteen keräysvälineiden tyhjentämisestä. Selvitys ei kata yhdyskuntajätteen kiinteistökeräystä tältä osin.

1.3 Menetelmät ja aineistot

Kuljetusmarkkinaa koskevat tiedot perustuvat Tilastokeskuksen toimialaluokan 38110 *tavanomaisen jätteen keruu* tunnuslukuihin. Koska jätteen keruun toimialaluokka sisältää myös muita kuin yhdyskuntajätteen kuljetuksessa toimivia yrityksiä, aineistosta on poistettu ne yritykset, jotka eivät ole rekisteröityneet yhdyskuntajätteen kuljettajiksi. Aineistoa on lisäksi täydennetty Suomen Kiertovoima ry:n jäsenkyselyn ja toimialaselvitysten tiedoilla.

Yritysten kannattavuustietoja on tarkasteltu Tilastokeskuksen yritysten rakenne- ja tilinpäätöstietojen perusteella. Kannattavuustietoja tarkasteltiin ympäristöhuollon ylätoimialaluokassa ja tieliikenteen tavarakuljetusten toimialaluokassa. Tarkastelua täydennettiin keräämällä kannattavuustietoja jäsenkyselyssä esiin tulleista kuljetusyrityksistä.

Suomen Kiertovoima ry:n jäsenten kiinteistökeräysurakoita selvitettiin jäsenille osoitetulla kyselyllä. Kyselyyn vastasi 26 jäsentä 33:sta. Kyselyllä selvitettiin seka-, bio- ja pakkausjätteen kiinteistökeräystä urakoivia yrityksiä, urakoiden lukumäärää ja jäsenten näkemyksiä markkinoiden kehityksestä. Kyselyvastausten perusteella toteutettiin alueellinen tarkastelu jäteyhtiöiden kuljetusurakoista ja niitä voittaneista yrityksistä.

Yhdyskuntajätteen kuljetusta ostavien kaupallisten toimijoiden kysyntää alueilla on tarkasteltu Tilastokeskuksen yritysten toimipaikkatilaston ja Suomen Pakkaustuottajat Oy:n pakkaustermiinaaleja koskevan kartta-aineiston avulla.

Pohjoismainen vertailu toteutettiin kirjallisen dokumenttianalyysin perusteella, ja haastattelemalla Norjan, Ruotsin ja Tanskan jätehuoltoyhdistysten edustajia. Haastatteluilla selvitettiin, minkälaisia kehityskulkuja Norjan, Ruotsin ja Tanskan kuljetusmarkkinoilla on tapahtunut, ja mitkä syyt ovat johtaneet kuljetusten erilaisiin järjestämistapoihin eri maissa.

¹ Jätelain 646/2011 32 §.

² Jätelain 646/2011 33 §.

1.4 Tiivistelmä selvityksen keskeisistä tuloksista

Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkina on Suomessa kooltaan noin 376 miljoonaa euroa, ja markkinalla toimii 141 yritystä. Yritykset työllistävät yhteensä alle 3 000 henkilöä. Lähes yhdeksän kymmenestä (90 %) yrityksistä on paikallisesti toimivia mikro- tai pienyrityksiä. Lisäksi kuljetuksessa toimii muutama keskisuuri ja suuri yritys, jotka toimivat useamman maakunnan alueella ja tarjoavat palveluita kuljetuksen lisäksi myös muilla jätehuollon osamarkkinoilla.³

Yritysten kannattavuudessa on huomattavaa vaihtelua: keskisuuret ja suuret yritykset ovat keskimäärin kannattavampia kuin pienet ja mikroyritykset. Kuljetusmarkkinalla on viime vuosina tapahtunut sekä konkurssseja että yritysjärjestelyjä: yritysostoja on tehty sekä suurten että pienten ja paikallisten yritysten osalta.

Toimialaselvitysten perusteella jätteenkuljetusmarkkina arvo on viimeisen kymmenen vuoden aikana vuoroin kasvanut ja vuoroin supistunut. Kuljetusmarkkinan odotetaan pysyvän tasaisena tai kasvavan hyvin maltillisesti lähivuosina.⁴ Jos pienten yritysten kannattavuus kehittyy negatiivisesti, markkinoilla voidaan odottaa lisää konkurssseja ja yritysjärjestelyitä. Suurten, laajempia kiertotalouden palveluita tarjoavien yritysten osalta markkinan odotetaan jatkavan keskittymistä lähivuosina.

Suomen Kiertovoima ry:n jäsenkyselyn perusteella vastanneiden 26 jäteyhtiöiden seka-, bio- ja pakkausjätettä urakoi yhteensä 57 eri yritystä.⁵ Urakoiden kokonaismäärä on suhteellisen korkea: 536. Urakoiden määrä vaihtelee 2 ja 120 välillä: mitä enemmän väestöpohjaa alueella on, sitä enemmän on urakoita ja toisaalta niitä hoitavia yrityksiä.

Kuten toimialatasolla tarkasteltuna, jäteyhtiöiden kuljetusurakoita voittaneet yritykset ovat pääasiassa mikro- tai pienyrityksiä. Kolme suurta yritystä (L&T Ympäristöpalvelut Oy, Remeo Oy, Verdis Oy) toimii useamman kuin yhden maakunnan alueella. L&T ja Verdis toimivat lähes valtakunnallisesti, kun taas Remeon toiminta-alue on suppeampi. Urakoiden lukumäärällä mitattuna suurten yritysten markkinaosuus on koko aineistossa 65 %.⁶ Urakoiden osalta käytettävissä ei ole ollut euromääräisiä arvioita urakoiden koosta, joten markkinaosuuksia ei ole arvioitu liikevaihtoperusteisesti. Aineiston täydentäminen kilpailutuksiin saatujen tarjousten määrällä ja urakoiden kustannuksilla tai hinnoilla antaisivat täsmällisempää tietoa alueellisesta keskittymisasteesta ja kilpailutilanteesta.

Kuljetusmarkkinoilla voidaan havaita alueellista vaihtelua. Uudellamaalla ja erityisesti pääkaupunkiseudulla kilpailutuksiin osallistuu vastausten perusteella useita yrityksiä ja suuret yritykset kilpailevat voimakkaasti hinnalla. Joidenkin väestöpohjaltaan pienempien jäteyhtiöiden on puolestaan ollut vaikea saada tarjouksia kilpailutuksiin. Jos pienten yritysten kannattavuus heikkenee, joillakin alueilla tarjousten saaminen kilpailutuksiin voi hankaloitua entisestään. Kolmen suuren toiminta-alue ei kata kyselyaineistossa kaikkien jäteyhtiöiden alueita ainakaan niin, että ne kaikki todennäköisesti osallistuisivat yhtä aikaa kilpailutuksiin.

Kaupallisten toimijoiden kysyntä kuljetuspalveluille vaikuttaa myös kuntien kuljetuspalveluiden saatavuuteen. Toimipisteiden lukumäärän perusteella voidaan tunnistaa alueita erityisesti Itä- ja Kaakkois-Suomessa ja Kainuussa,

³ Tilastokeskuksen mukaan mikroyritysten henkilöstömäärä on alle 10 ja liikevaihto tai taseen loppusumma enintään 2 milj. euroa; pienten yritysten henkilöstömäärä on alle 50 ja liikevaihto tai taseen loppusumma enintään 10 milj. euroa; keskisuurten yritysten henkilöstömäärä on 50–249 ja liikevaihto enintään 50 milj. euroa tai taseen loppusumma enintään 43 milj. euroa ja suurten yritysten henkilöstömäärä on vähintään 250. Pk-yritykset sisältävät mikro-, pienet ja keskisuuret yritykset.

⁴ ReportLinker (2025).

⁵ Yrityksiä on 55, jos huomioidaan kyselyn jälkeen tapahtuneet yrityskaupat (Veikko Lehti Oy osti RL-Palvelut Oy:n jätehuoltoliiketoiminnan) ja konkurssit (KIMV Ympäristöhuolto Oy).

⁶ Suureksi yritykseksi on Tilastokeskuksen aineiston luokituksen perusteella luettu myös Hämeen Kuljetuspiste Oy, joka oli voittanut yhden jäteyhtiön urakoita.

missä kauppojen, ravintoloiden ja hotellien toimipisteiden lukumäärä on vähäisempää, ja missä toimii kotikunnan perusteella myös suhteellisen vähän kuljetusyrityksiä. Alueellinen tarkastelu on toteutettu maakuntatasolla: paikallinen tarkastelu voisi paljastaa vielä suurempaa vaihtelua kuljetusmarkkinoiden rakenteessa ja toimivuudessa. Päivittäistavarakaupan ja pakkaustuottajien ostamat kuljetuspalvelut vaikuttavat keskittyvän muutama suureen tai keskisuureen yritykseen.

Pohjoismaisittain vertailtuna Suomi eroaa kuljetusten järjestämisessä Ruotsista ja Norjasta, missä merkittävä osa kunnista ja kuntien yhtiöistä hoitaa yhdyskuntajätteen kiinteistökeräykset omana työnä. Tanskassa tilanne sen sijaan on saman kaltainen kuin Suomessa: suurin osa kunnista hankkii kuljetuspalvelut markkinoilta. Kuljetusmarkkinan kehitys muissa Pohjoismaissa on noudattanut osin samankaltaisia vaiheita: voimakkaan hintakilpailun seurauksena kuljetusten laadussa on ollut puutteita ja yrityksiä on hakeutunut konkurssiin. Konkurssien seurauksena kunnat ja kuntayhtiöt ovat alkaneet tehdä keräystä ja kuljetusta omana työnä turvataksaan jätehuollon asianmukaisen hoitamisen. Joillakin alueilla kilpailutuksiin on saatu vain vähän tarjouksia, mikä on lisännyt kuntien tai kuntayhtiöiden omana työnä toteuttamien kuljetusten määrää. Omana työnä toteutetut kuljetukset nähdään erityisesti Ruotsissa huoltovarmuuskysymyksenä. Sekä Ruotsissa että Norjassa omana työnä tehty kuljetus on lisännyt kuntien hallintaa koko palveluketjussa ja auttanut varmistamaan jätehuollon joustavan toteuttamisen. Haastattelujen perusteella omana työnä tehdyt kuljetukset on arvioitu kustannuksiltaan edullisemmiksi tai saman tasoisiksi kuin kilpailutuksella järjestetyt palvelut.

Pohjoismaisten kokemusten perusteella voidaan arvioida, että Suomessa voitaisiin ajautua samanlaiseen tilanteeseen kuin verrokkimaissa, jos kasvava kilpailu tai taloudelliset ongelmat johtaisivat kannattavuusongelmiin ja merkittävä määrä yrityksiä, tai merkittävät yritykset poistuisivat markkinoilta. Voimakkaan hintakilpailun vaihetta seuraisi tässä tilanteessa tarve järjestää kuljetuksia uudelleen. Vahvaa näyttöä siitä, että samankaltainen kehitys olisi todennäköinen Suomessa ei kuitenkaan ole, joskin pienten yritysten kannattavuuden heikentyminen voi lisätä markkinan keskittymistä edelleen. Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa konkurssit koskettivat suuria yrityksiä, mikä johti kuntien ja kuntayhtiöiden tarpeeseen järjestää kuljetukset itse. Suomessa suuret yritykset ovat kannattavuudeltaan paremmassa asemassa kuin pienet yritykset. Suomen markkinan kannalta todennäköisempi kehityskulku onkin markkinan keskittyminen ja pienten yritysten kannattavuuden heikentyminen: vaikutukset hintoihin riippuvat jäljelle jäävästä kilpailupaineesta ja markkinadynamiikasta. Alueellisesta näkökulmasta Suomessa voidaan havaita samankaltaisia ilmiöitä kuin muissa Pohjoismaissa, missä kilpailukykyisten tarjousten saaminen urakoihin vaihtelee alueittain.

2 Kuljetusmarkkinan nykytilanne

Tässä luvussa kuvataan yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinaa ja siinä tapahtuneita muutoksia. Luvussa arvioidaan kuljetusmarkkinan koko ja kuvataan markkinalla toimivia yrityksiä ja niiden taloudellisia tunnuslukuja. Lisäksi luvussa kuvataan markkinalla viime aikoina tapahtuneita muutoksia.

2.1 Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkina

Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan tunnistamisen lähtökohtana on Tilastokeskuksen jätteen keruun toimialatilasto. Jätteen keruu käsittää Tilastokeskuksen määritelmän mukaan jätteen kuormauksen, ajon ja kuorman tyhjennyksen. Toimialaluokassa 38110 *tavanomaisen jätteen keruu* toimi 189 yritystä vuonna 2023.⁷ Lähemmän tarkastelun perusteella tavanomaisen jätteen keruun alle on kuitenkin luokiteltu esimerkiksi viemärihuoltoa tarjoavia yrityksiä. Kiinteän yhdyskuntajätteen kuljetuksessa toimivien yritysten tunnistamiseksi aineistosta poistettiin ne yritykset, jotka eivät olleet rekisteröityneet jätehuoltorekisteriin yhdyskuntajätteen kuljettajiksi.⁸ Korjauksen jälkeen yhdyskuntajätteen keruussa toimi vuonna 2025 yhteensä 100 yritystä. Näiden yritysten liikevaihdon perusteella laskettu markkinan kokonaisliikevaihto oli noin 280 miljoonaa euroa ja keskimääräinen liikevaihto 2,8 miljoonaa euroa yritystä kohden.⁹

Tilastokeskuksen korjatusta aineistosta puuttuvat kuitenkin ne yritykset, joiden pääasiallinen toimiala on muu kuin jätteen keruu, esimerkiksi kierrätys- ja materiaalien käsittelypalvelut tai tieliikenteen tavarakuljetus, ja jotka kuitenkin toimivat yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinalla. Tilastokeskuksen perusaineistoa täydennettiin Suomen Kiertovoima ry:n jäsenkyselyn tietojen sekä toimialaraporttien perusteella. Jäsenkyselystä ja toimialaraporteista on kerätty tietoa yhdyskuntajätteen kuljetuksessa toimivista yrityksistä, jotka eivät tule luokitelluksi jätteen keruun toimialaluokkaan. Täydennetty aineisto sisältää 141 yritystä, joiden arvioitu kokonaisliikevaihto on 376 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä 2 995. Keskimääräinen liikevaihto yritystä kohden on täydennetyssä aineistossa noin 2,7 miljoonaa euroa.¹⁰ Kuljetusyritysten tunnistamisessa ja markkinan koon arvioimisessa käytetty prosessi on kuvattu Kuvassa 1.

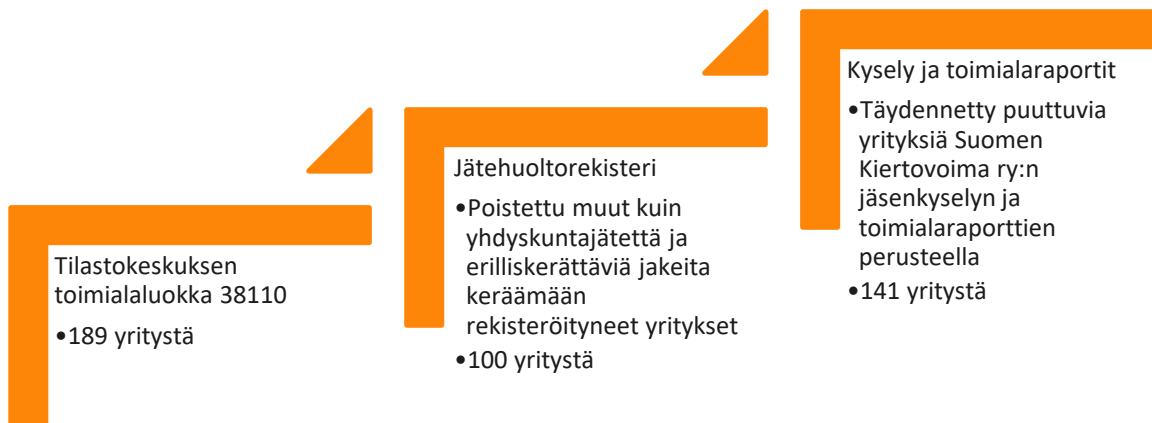
⁷ Luokka sisältää kiinteän jätteen keräämisen esim. astioista ja lavoista, kierrätettävien materiaalien keräämisen, julkisilla paikoilla olevien roska-astioiden tyhjentämisen, rakennus- ja purkujätteen keräämisen ja tavanomaisen jätteen kuljetuspalvelut.

⁸ Yrityksiä etsittiin nimellä jätehuoltorekisterin tietopalvelu Jätehuoltokompasista: <https://jatehuoltokompassi.fi/haetietoja/jhr/>. Yritys merkittiin yhdyskuntajätehuollon kuljettajaksi, jos se oli rekisteröitynyt kuljettamaan yhdyskuntajätettä erilliskerätyt jakeet mukaan luettuna. Aineistosta poistettiin lisäksi sellaiset emoyhtiöt, joiden kuljetustoimintaan keskittynyt tytäryhtiö oli mukana aineistossa.

⁹ Tilastokeskuksen aineistossa on raportoitu yritysten kokoluokat, joiden perusteella on laskettu yritysten lukumäärän perusteella painotettu markkinan kokonaisliikevaihto.

¹⁰ Henkilöstötiedot puuttuvat niiden yritysten osalta, joiden päätoimiala ei ole tavanomaisen jätteen keruu. Puuttuvat tiedot on korvattu henkilöstön medianilla.

Kuva 1 Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan koon arviointi: kuvaus prosessista.

Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan kokoa on arvioitu erilaisissa toimialaraporteissa ja selvityksissä. IBISWorld (2025) arvioi, että jätteidenkuljetuksessa toimi 162 yritystä vuonna 2025. Luku sisältää kotitalouksien yhdyskuntajätteen, rakennus- ja purkujätteen, teollisuuden ja kaupan jätteen sekä erilliskerättävien jättejakeiden keräyksen ja kuljetuksen. Mukana on yhdyskuntajätteen lisäksi kuitenkin myös esimerkiksi vaarallisen jätteen kuljetusta. Kuljetusmarkkinan liikevaihto oli selvityksen mukaan 417 miljoonaa euroa ja se työllisti 2 388 henkilöä. Keskimäärin yritysten liikevaihto oli noin 2,6 miljoonaa euroa. Yritysten lukumäärä on laskenut vuodesta 2020 vuoteen 2025 keskimäärin 3,5 % vuodessa samalla kuin alan liikevaihto on pysytellyt melko tasaisena. Markkinan kilpailutilannetta kuvataan raportissa kohtuulliseksi. ReportLinkerin (2025) toimialaraportissa kuljetusmarkkinan liikevaihto arvioitiin vuonna 2023 hieman matalammaksi, noin 371 miljoonan euron arvoiseksi.¹¹ Markkinan koko on pysynyt selvityksen mukaan tasaisena viime vuosina ja sen odotetaan kasvavan vain maltillisesti seuraavien vuosien aikana. Markkinan kokoa kuvaavat arviot on koottu yhteen Taulukkoon 1.

¹¹ ReportLinker (2025).

Taulukko 1. Kuljetusmarkkinan koko eri lähteistä arvioituna.

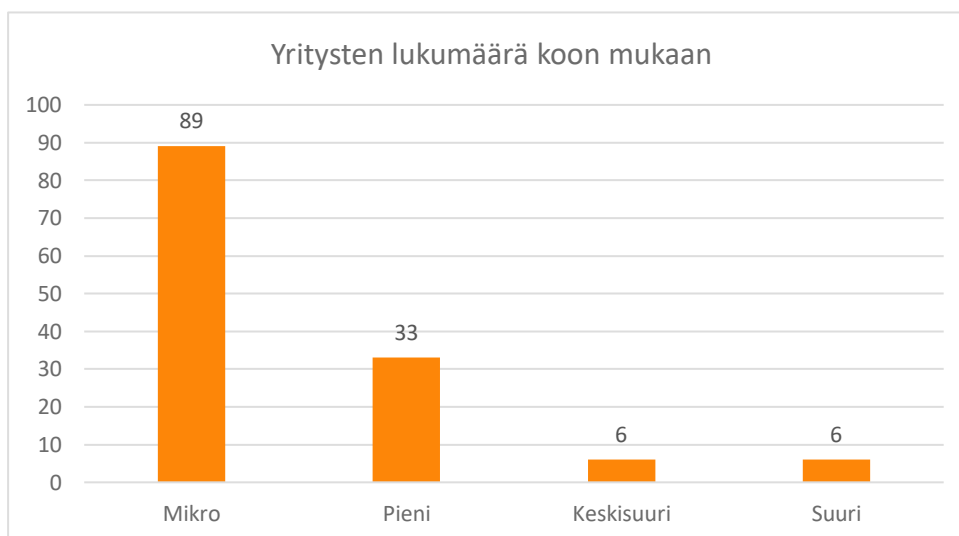
Lähde	Markkinan koko (milj. euroa)	Yritysten lukumäärä	Henkilöstömäärä
ReportLinker (2025)	371	—	—
Tilastokeskuksen täydennetty aineisto	376	141	2 995
IBISWorld (2025)	417	162	2 388

2.2 Markkinalla toimivat yritykset

Tilastokeskuksen täydennetyn aineiston perusteella yhdyskuntajätteen kuljetuksessa toimivat yritykset ovat liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään pieniä (Kuvio 1).¹² Yrityksistä 66 % on mikroyrityksiä, eli niiden liikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä on alle kymmenen. Pieniä yrityksiä, joiden liikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä on alle 50, on 24 %. Yhdeksän kymmenestä kuljetusyrityksestä on siis mikro- tai pienyrityksiä. Suuria ja keskisuuria yrityksiä on molempia kuusi, yhteensä 14 %. Suuret yritykset tarjoavat (joko itse tai konserninsa kautta) jätteen keruun ja kuljetuksen lisäksi myös jätteenkäsittelyyn ja kierrätykseen liittyviä palveluita ja toimivat laajemmalla maantieteellisellä alueella. Keskisuurten yritysten joukossa on alueellisesti toimivia yrityksiä, jotka voivat tarjota jätteen keruun lisäksi myös muita jätehuollon palveluita, mutta eivät välttämättä laajoja kiertotalouden palveluita. Pienet- ja mikroyritykset ovat kirjava joukko paikallisia tai alueellisia toimijoita, jotka tarjoavat palveluita jätehuollon, kiinteistö- ja ympäristöpalveluiden alalla.

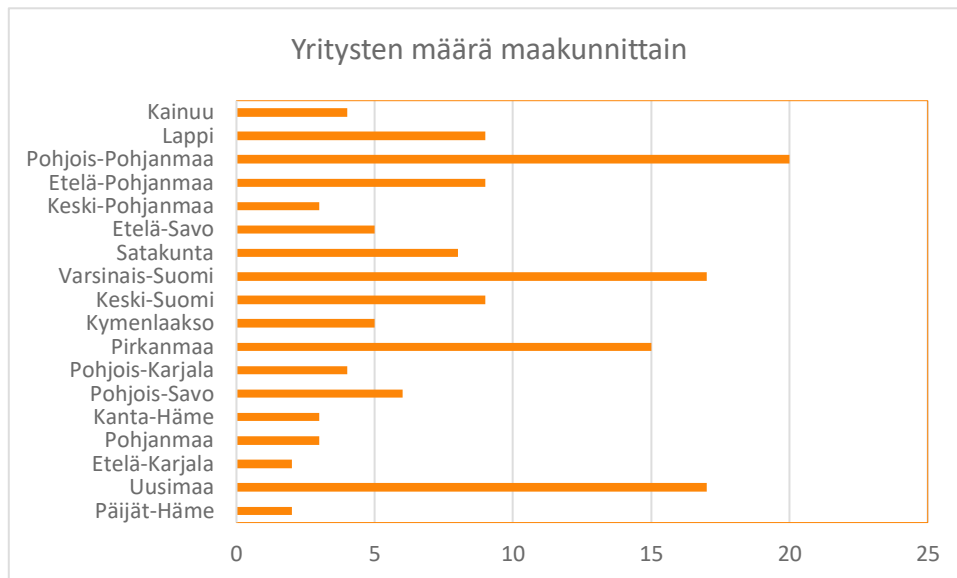
Tilastokeskuksen aineistossa ei ole tietoa yritysten varsinaisista toiminta-alueista. Kotikuntatiedon perusteella yritykset jakautuvat ympäri Suomen, mutta väestöön suhteutettuna yrityksiä on eniten Pohjois-Suomessa ja Pohjanmaalla (Kuvio 2 ja Kuvio 3).

Kuvio 1. Yritysten jakautuminen mikro-, pieniin, keskisuuriin ja suuriin yrityksiin.

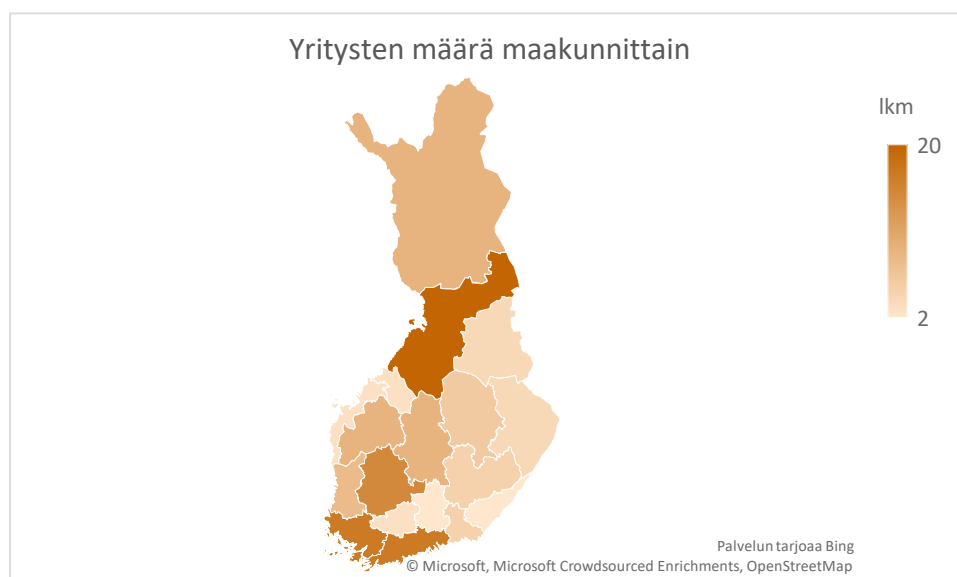

¹² Yritysten lukumäärä ei summaudu 141:een, sillä osalla yrityksistä kokotieto puuttuu.

Kuvio 2. Yritysten lukumäärä maakunnittain. Järjestetty yritystiheyden mukaan.

Kuvio 3. Yritysten lukumäärä kotikunnan mukaan: maakuntakartta.

2.3 Markkinan kannattavuus ja omavaraisuus

Tilastokeskuksen tilinpäätöstietojen perusteella ei ole edellä kuvattujen luokitteluongelmien takia mahdollista suoraan tarkastella yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan kannattavuutta ja muita taloudellisia tunnuslukuja. Ylemmän toimialatason tarkastelu antaa kuitenkin suuntaa-antavaa tietoa toimialan taloudellisesta tilanteesta. Ylemmän toimialaluokan 36–39 (vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito) käyttökate eli EBITDA vuonna 2024 oli suhteellisen korkea, noin 20 %.¹³ Käyttökate kuvaa yritysten varsinaisen toiminnan kannattavuutta ja katetta. Kannattavuus suurissa yrityksissä oli huomattavasti korkeampaa (24 %) kuin pienissä ja keskisuurissa yrityksissä (12 %). Nettotulos eli kannattavuus vero- ja rahoitusvaikutukset huomioiden oli tyydyttävä, alle 3 %, ja huomattavasti parempi suurissa yrityksissä kuin pienissä ja keskisuurissa. Toimialan omavaraisuusaste oli hyvä, keskimäärin 43 %. Omavaraisuudessa ei ollut merkittävää eroa pienten ja suurten yritysten välillä. Kokonaisvelka suhteessa liikevaihtoon oli kohtuullinen, keskimäärin 108 %.

Osa kuljetusyrityksistä, jotka kuljettavat myös muuta kuin jätettä, kuuluu tieliikenteen tavarakuljetusten toimialaluokkaan. Käyttökate kuljetustoimialalla vuonna 2024 oli alle 9 %, eli huomattavasti matalampi kuin ympäristöalan toimialaluokan yrityksissä.¹⁴ Nettotulos kuljetusalalla oli alle 2 %, ja omavaraisuusaste hyvä, 49 %. Kuljetustoimialalla erot suurten ja pienten yritysten välillä eivät olleet yhtä huomattavia kuin ympäristöalalla.

Kannattavuustietojen täydentämiseksi olemme keränneet tietoja Suomen Kiertovoima ry:n kyselyssä urakoita voittaneiden kuljetusyritysten kannattavuudesta ja vakavaraisuudesta. Osa suurista ja keskisuurista yrityksistä toimii myös muilla toimialoilla kuin kuljetuksessa, joten tunnusluvut kuvaavat yrityksen kokonaiskannattavuutta. Tunnuslukujen saatavuus vaihtelee, ja erityisesti mikroyrityksistä tietoja ei ollut julkisista lähteistä saatavilla. Tarkasteltavien yritysten käyttökate vaihteli huomattavasti vuosittain, mutta oli keskimäärin 11 %.¹⁵ Liikevoitto oli 45 yrityksen otoksessa keskimäärin 9 %, mutta vaihtelu oli suurta, ja usealla yrityksellä liikevoitto oli negatiivinen. Kannattavuus vaikuttaa olevan parempaa yrityksillä, jotka toimivat usealla jätehuollon osamarkkinalla, eivätkä pelkästään kuljetuksessa. Yritysten omavaraisuusaste oli korkea, keskimäärin 48 %. Taulukkoon 2 on koottu eri lähteistä kerätyt kannattavuustiedot.

Taulukko 2 Yritysten taloudellisia tunnuslukija eri aineistoissa.

Lähde	Käyttökate	Nettotulos	Omavaraisuus
Tilastokeskus TOL 36–39	20 %	3 %	43 %
	12 % (pk-yritykset)	1 % (pk-yritykset)	42 % (pk-yritykset)
Tilastokeskus TOL 49E	9 %	2 %	49 %
	9 % (pk-yritykset)	1 % (pk-yritykset)	49 % (pk-yritykset)
Otos jäteyhtiöiden urakoita voittaneista yrityksistä	11 %	9 % (liikevoitto)	48 %

¹³ Tilastokeskus: yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto (2025).

¹⁴ Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto oli saatavilla vain ylemmälle toimialaluokalle 49E Kuorma-autoyritykset.

¹⁵ Käyttökate- ja nettotulostietoja haettiin julkisista lähteistä seuraavista yrityksistä: Eerola-Yhtiöt Oy, Ekokuljetus JNH Oy, Envor Group Oy, Hämeen Kuljetuspiste Oy, Kemin Ajotilaus Oy, L&T Ympäristöpalvelut Oy, NG Nordic Finland Oy, Remeo Oy, Verdis Oy ja Veikko Lehti Oy.

2.4 Markkinassa tapahtuneet muutokset

Yhdyskuntajätteen kuljetus- ja käsittelymarkkinoilla sekä laajemmin kiertotalouden ja ympäristöpalveluiden toimialalla on tapahtunut merkittävää keskittymiskehitystä viime vuosien aikana. Yritysjärjestelyt ovat koskeneet sekä suuria että pieniä ja paikallisia yrityksiä. Vuonna 2022 rakennus- ja purkujätteeseen erikoistunut Remeo Oy osti Delete Ympäristöpalvelut Oy:n osakekannan laajentaakseen maantieteellistä toiminta-aluettaan ja palvelutarjontaansa. Vuonna 2024 Pohjoismaissa toimiva kierrätysalan yhtiö Stena Recycling Oy osti Encore Ympäristöpalvelut Oy:n, minkä seurauksena Stenan liikevaihto Suomessa kaksinkertaistui. Yhdistymiseen kuuluivat myös Encore Ympäristöpalveluiden tytäryhtiöt, kuten Hämeen Kuljetuspiste Oy.

Samana vuonna Fortum myi jätehuollon ja kierrätyksen toimintonsa Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa Summa Equityn kautta NG Groupille. Kaupan seurauksena jätehuollon ja kiertotalouden liiketoiminta ei ole enää osa Fortumin liiketoimintaa. Vuonna 2023 infrastruktuuri- ja energiakonserni Nevel ja Envor aloittivat yhteistyön, jossa Envorin biokaasuun ja bio- ja materiaalivirtoihin keskittyvä liiketoiminta siirtyi Nevelin omistukseen. Vuonna 2025 Nevel osti Labio Oy:n biokaasuliiketoiminnan Lahdessa.

Integraatiota on tapahtunut myös jätehuollon tuotteiden markkinoilla, kun jätehuollossa toimiva SULO-konserni osti syväkeräysastioiden ja niihin liittyvien palveluiden tuottajan Molok Oy:n vuonna 2023.

Yrityskauppoja on tapahtunut myös pienempien, paikallisesti toimivien yritysten kohdalla. Vuosina 2023 ja 2024 Ekokuljetus JNH, Finells Transport ja Pohjanmaan Hyötykäyttö yhdistivät liiketoimintansa jätehuollon ja kierrätyksen alalla. Järjestelyn yhteydessä Sponsor Capitalin hallinnoima pääomarahasto tuli uuden konsernin osakkaaksi yhdessä perustajayrittäjien kanssa.

Kuljetusmarkkinalla on tapahtunut sekä konkurssseja että yritysjärjestelyitä. Paikalliset kuljetusyritykset Jätehuolto Laine Oy ja JPS-Kuljetus Oy menivät konkurssiin vuonna 2023, ja KMV Ympäristöhuolto Oy vuonna 2025. Yritysostoja on toteutettu muun muassa siten, että Meine Oy osti Jätehuolto J. Hämäläisen, Pohjaset Oy hankki Pohjanmaan Hyötykäyttö Oy:n, ja Verdis Oy osti MHK-Kuljetus Oy:n vuonna 2025. Lisäksi Verdis Oy osti Mustankorkea Oy:ltä MKO Ympäristöpalvelut Oy:n osakekannan toukokuussa 2025. Veikko Lehti Oy osti RL-Palvelut Oy:n jätehuoltoliiketoiminnan marraskuussa 2025. Joulukuussa 2025 Stena Recycling Oy:n omistaman Hämeen Kuljetuspiste Oy:n Lahden ja Kuopion toiminta sekä Vantaan jäteastiatyhjennykset siirtyivät Verdis Oy:lle.

Vuonna 2025 pääomasijoitusyhtiö H.I.G. Capital hankki enemmistöosuuden Fluo Group Oy:stä. Fluo toimii jätteiden keräyksessä, lajittelussa ja kierrätyksessä. Pääomasijoittajan mukaan kiertotalousalan markkinat tulevat tulevina vuosina entisestään keskittymään sekä paikallisesti että kansainvälisesti.¹⁶

Yritysjärjestelyiden seurauksena jätehuolto- ja kiertotalousalan yritykset ovat muuttuneet pääomavaltaisimmiksi ja integroituneemmiksi. Viime vuosien yrityskauppojen myötä pääomasijoittajat ovat lisänneet investointejaan alalle, ja yritysostojen kautta on syntynyt laajempia, integroituneita jätehuollon ja kiertotalouden kokonaisuuksia. Toisaalta jotkin ympäristöpalveluihin ja jätehuoltoon liittyvät toiminnot on eriytetty yhtiöiden ydinliiketoiminnasta.

Toimialaselvitysten perusteella jätteenkuljetusmarkkinan arvo on viimeisen kymmenen vuoden aikana vaihdellut, ja markkina on vuoroin kasvanut ja vuoroin supistunut. Lähivuosina markkinan odotetaan pysyvän tasaisena tai kasvavan korkeintaan kohtuullisesti. Kasvuun vaikuttavat erityisesti teknologinen kehitys ja alan sääntely.¹⁷

¹⁶ CisionNews (2025).

¹⁷ ReportLinker (2025).

2.5 Johtopäätökset

Yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkina on luotettavimpien arvioiden mukaan kooltaan noin 376 miljoonaa euroa, ja markkinalla toimii 141 yritystä. Yhdeksän kymmenestä yrityksistä on paikallisesti toimivia mikro- tai pienyrityksiä. Lisäksi kuljetuksessa toimii muutama keskisuuri tai suuri yritys, jotka toimivat laajemmalla maantieteellisellä alueella ja tarjoavat jätehuollon ja kiertotalouden palveluita kuljetuksen lisäksi myös muilla jätehuollon osamarkkinoilla. Yrityksiä on kotikuntatiedon perusteella väestömäärään suhteutettuna eniten Pohjois-Suomessa ja Pohjanmaalla.

Yritysten kannattavuudessa on huomattavaa vaihtelua: keskisuuret ja suuret yritykset ovat keskimäärin kannattavampia kuin pienet ja mikroyritykset. Kuljetusmarkkinalla on tapahtunut sekä konkurssseja että yritysjärjestelyjä: yritysostoja on tehty sekä suurten että pienten ja paikallisten yritysten osalta.

Toimialaselvitysten perusteella jätteenkuljetusmarkkina arvo on viimeisen kymmenen vuoden aikana vuoroin kasvanut ja vuoroin supistunut. Kuljetusmarkkinan odotetaan pysyvän tasaisena tai kasvavan hyvin maltillisesti lähivuosina.¹⁸ Jos pienten yritysten kannattavuus heikkenee, markkinoilla voidaan odottaa lisää konkurssseja ja yritysjärjestelyitä. Suurten, laajempia kiertotalouden palveluita tarjoavien yritysten osalta markkinan odotetaan jatkavan keskittymistä lähivuosina.¹⁹

¹⁸ ReportLinker (2025).

¹⁹ Mordor Intelligence (2025).

3 Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus jäteyhtiöissä

Tässä luvussa analysoidaan Suomen Kiertovoima ry:n jäsenille osoitetun kyselyn tuloksia. Kyselyllä selvitettiin jäteyhtiöiden nykyisiä sekajäte-, bio-, ja pakkausjäteurakoita voittaneita yrityksiä ja urakkamääriä. Lisäksi selvitettiin jäsenten näkemyksiä kuljetusmarkkinoilla tapahtuneista ja tulevaisuudessa odotettavista muutoksista.

3.1 Kysely Suomen Kiertovoima ry:n jäsenille

Suomen Kiertovoima ry lähetti jäsenilleen toukokuussa 2025 kyselyn, joka koski jäsenien kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetusurakoitsijoita, eli yrityksiä, jotka tyhjentävät ja kuljettavat seka-, bio- ja pakkausjätettä kiinteistöiltä. Kyselyssä jäseniä pyydettiin toimittamaan kuljetusurakoita kyselyhetkellä hoitavat yritykset, ottaen huomioon loppuvuoden 2025 aikana tapahtuvat muutokset. Kyselyssä pyydettiin tietoa urakoitsijan nimestä, y-tunnuksesta, alihankkijoista ja urakoiden lukumäärästä eroteltuna seka-, bio- ja pakkausjätejakeisiin (kartonki, lasi, metalli ja muovipakkaukset). Vuoden 2025 urakoitsijoiden lisäksi jäseniltä kysyttiin, onko alueelle tullut viime vuosien aikana uusia kuljetusyrityksiä tai onko yritysten määrä vähentynyt. Lisäksi jäseniä pyydettiin arvioimaan, onko markkinoilla toimivien kuljetusyritysten määrässä mahdollisia muutoksia näköpiirissä.²⁰

Kyselyyn vastasi 26 jäsentä KIVO:n 33 jäsenestä. Vastauksia saatiin kaikkien ELY-keskusten (15) alueilta ja 16/18 maakunnasta. Maakuntatasolla vastauksia puuttuu Etelä-Karjalasta ja Keski-Pohjanmaalta (ja osittain Lapista, joissa toimii useita jäteyhtiöitä). Kokonaan puuttuvat maakunnat kattavat vain n. 200 000 asukasta tai 3 % Suomen kokonaisväestömäärästä, joten vastauksia on valtakunnallisella tasolla saatu kattavasti. Keskeiset kuvailevat havainnot on esitetty Taulukossa 3. Uniikkeja kuljetusyrityksiä, jotka olivat voittaneet urakoita, oli koko aineistossa 57. Kun otetaan huomioon kyselyn toteuttamisen jälkeen tapahtuneet yritysjärjestelyt ja konkurssit, yrityksiä on 55. Urakoita voittaneiden yritysten määrä vaihteli vastaajien kesken: vähimmillään kaksi yritystä ja enimmillään kymmenen yritystä oli voittanut urakoita.²¹ Keskimäärin jäteyhtiöiden urakoita hoiti neljä yritystä. Yritysten lukumäärän ja väestömäärän välillä on melko vahva positiivinen korrelaatio: mitä suurempi väestöpohja, sitä enemmän yrityksiä voitti kilpailutuksia.²² Urakoita voittaneiden yritysten lukumäärä jäteyhtiöittäin on esitetty Kuviossa 4 ja Kuviossa 5.

²⁰ Kuljetusurakoitsijakysely jäsenlaitoksille (2025).

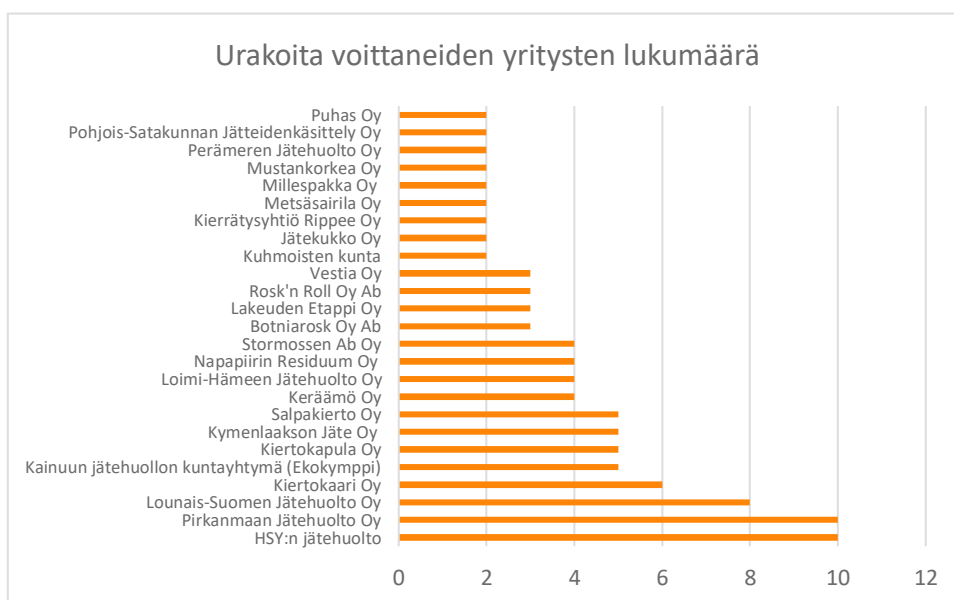
²¹ Jos pää- ja aliurakoitsijat lasketaan, 12 eri yritystä.

²² Korrelaatio yritysten lukumäärän ja jätelaitoksen väestömäärän välillä on 0,49.

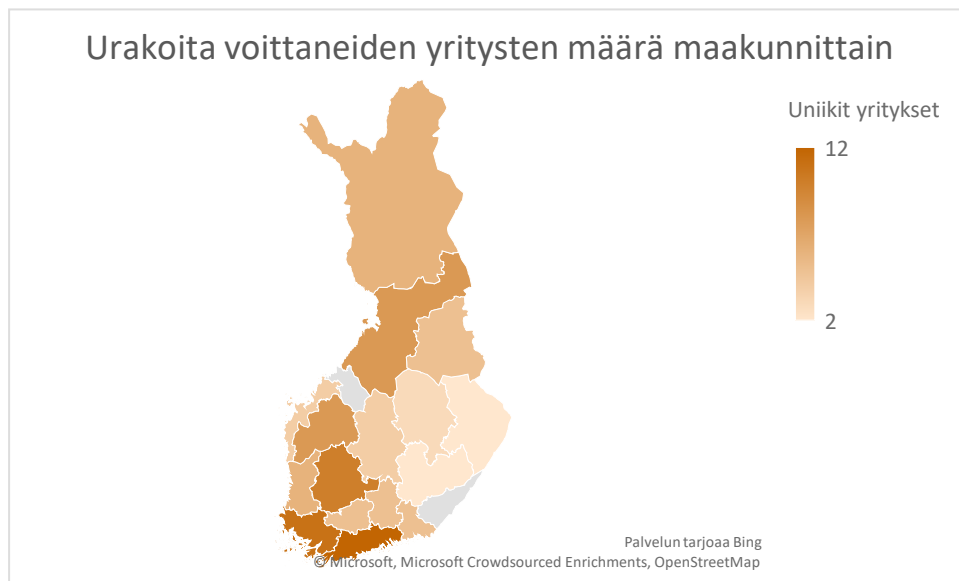
Taulukko 3. Kyselyvastaukset: perustiedot.

	Yhteensä
Uniikkien yritysten määrä	57
Mikro- tai pienyritysten osuus	84 %
Urakoita	536
Suuri yritys voittanut vähintään yhden urakan (kyllä/vastanneita)	22/26
Suurten yritysten voittamat urakat/kaikki urakat	65 %

Kuvio 4. Urakoita voittaneiden yritysten lukumäärä vastaajien mukaan.

Kuvio 5. Urakoita voittaneiden yritysten lukumäärä jäteyhtiöiden maakunnissa.²³

Kuten toimialatasolla tarkasteltuna, valtaosa jäteyhtiöiden urakoita hoitavista kuljetusyrityksistä on pieniä. Urakoita voittaneista yrityksistä 84 % oli kooltaan mikroyrityksiä tai pieniä yrityksiä, ja 16 % keskisuuria tai suuria yrityksiä. Pieniä yrityksiä oli enemmän (46 %) kuin mikroyrityksiä (38 %).

Sekajäte-, biojäte- ja pakkausjäteurakoiden kokonaismäärä on verrattain suuri: yhteensä 536 urakkaa. Urakoiden määrässä oli huomattavaa vaihtelua jäteyhtiöiden välillä: pienimmillään urakoita oli käynnissä kaksi, ja enimmillään 120.

Urakoita voittaneista yrityksistä voidaan erottaa suuret yritykset, jotka toimivat laajalla maantieteellisellä alueella ja jotka tyypillisesti tarjoavat palveluita jätteen keruun ja kuljetuksen lisäksi myös muilla jätehuollon osamarkkinoilla, joko oman yksikkönsä tai konserninsa kautta, ja pienet, paikalliset toimijat.²⁴ Suureksi luokiteltavat yritykset olivat voittaneet urakoita lähes kaikissa (22/26) jäteyhtiöissä. Kaikista urakoista suuret yritykset olivat voittaneet 65 %. Keskimäärin jäteyhtiöiden urakoista 57 % urakoi suureksi luokiteltava yritys. Kolmella vastanneella oli käynnissä pelkästään suurten yritysten voittamia urakoita, eli suurten yritysten ”markkinaosuus” oli 100 %. Suurten yritysten voittamien urakoiden määrällä on heikko, positiivinen yhteys alueen väestömäärään: mitä suurempi väestöpohja, sitä isomman osan urakoista on voittanut suuri yritys.²⁵

²³ Osa jäteyhtiöistä toimii usean maakunnan alueella. Jäteyhtiöt on kohdistettu maakuntiin asukasmäärän ja pääasiallisen palvelualueen mukaan, vaikka tosiasiaa esimerkiksi Pohjanmaan alueen jätelaitokset toimivat usean maakunnan alueella.

²⁴ Suuria yrityksiä ovat aineistossa L&T Ympäristöpalvelut Oy, Hämeen Kuljetuspiste Oy, Remeo Oy ja Verdis Oy.

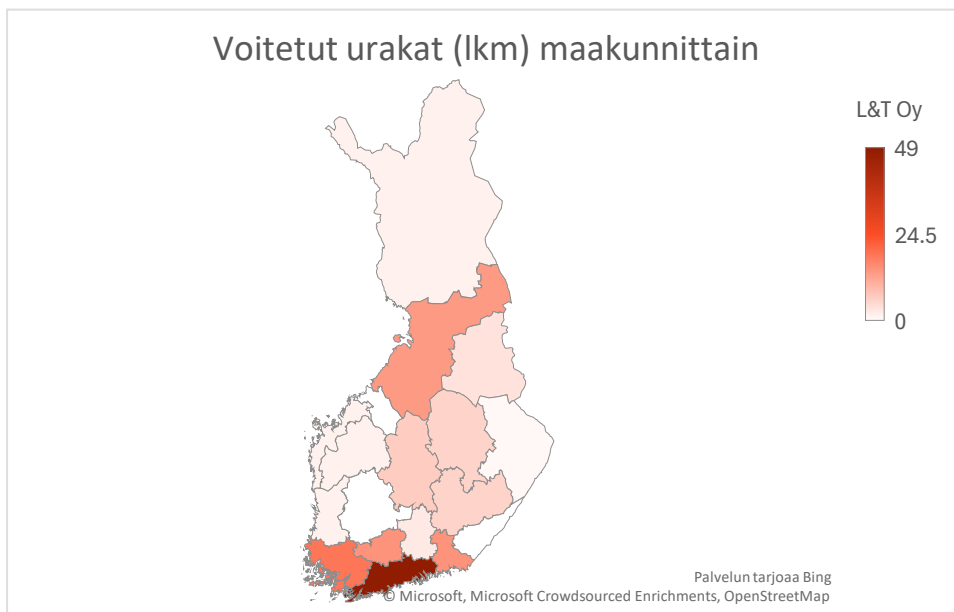
²⁵ Korrelaatio suurten yritysten suhteellisen urakamäärän ja jätelaitoksen väestömäärän välillä on 0,3.

3.2 Usean maakunnan alueella toimivat yritykset

Kyselyvastausten perusteella jäteyhtiöiden yhdyskuntajätteen kiinteistökeräystä hoitavat yritykset ovat voittaneet urakoita pääasiallisesti yhden jäteyhtiön alueella (maakunta- tai ELY-keskustasolla mitattuna). Poikkeuksen tästä tekevät suuret yritykset L&T Ympäristöpalvelut Oy, Remeo Oy ja Verdis Oy, jotka toimivat usean jäteyhtiön alueella. Kolmen suurimman yrityksen markkinaosuus urakoiden lukumäärällä mitattuna on valtakunnallisesti 65 %. Urakoiden euromääräisestä arvosta ei ole tietoa, joten markkinaosuutta ei voitu tarkastella liikevaihtoperusteisesti.

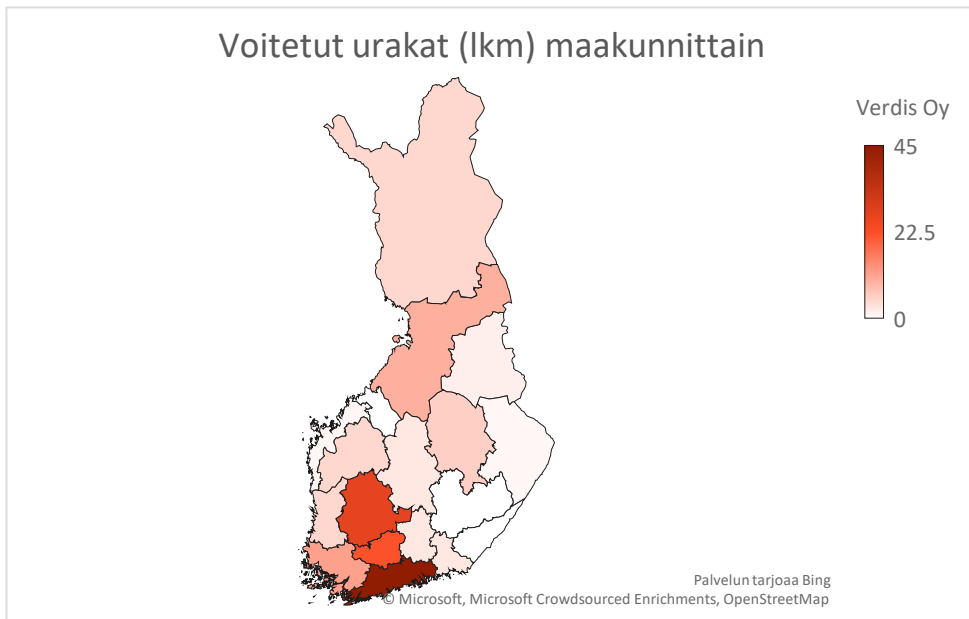
Maakunnittain tarkasteltuna L&T ja Verdis toimivat selvästi laajemmalla alueella kuin Remeo: molemmat toimivat 15 maakunnassa ja Remeo kuudessa (Kuviot 6, 7 ja 8). Kaikki kolme yritystä ovat tällä hetkellä voittaneet urakoita Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä, Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.²⁶ Kolmen suuren osuus kaikista urakoista on suhteellisesti pieni Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla. Näillä alueilla on toimialatilaston perusteella suhteellisen paljon kuljetusyrityksiä (Kuvio 2).

Kuvio 6. L&T Ympäristöpalvelut Oy:n urakoiden lukumäärä.

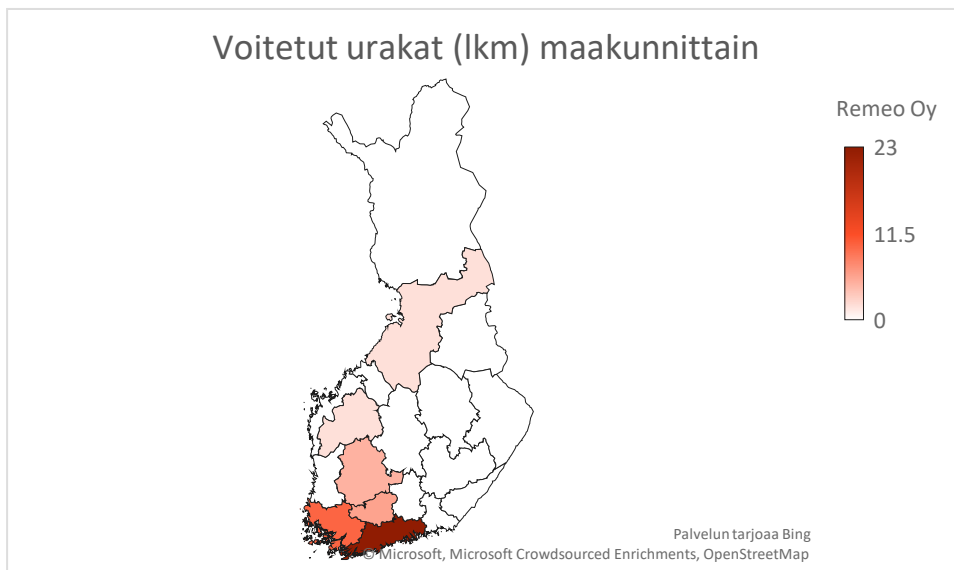

²⁶ Urakoiden puuttuminen Etelä-Karjalassa voi heijastaa sitä, että kyseiseltä alueelta puuttuu kyselyvastauksia.

Kuvio 7. Verdis Oy:n urakoiden lukumäärä.

Kuvio 8. Remeo Oy:n urakoiden lukumäärä.

3.3 Näkemyksiä kuljetusmarkkinan tilanteesta

Markkinoilla tapahtuvien muutosten osalta vastauksista käy ilmi, että erityisesti suuret, laajempia palvelukokonaisuuksia tarjoavat toimijat ovat laajentaneet toimintaansa uusille alueille. Verdis Oy mainittiin uutena urakoitsijana kuudessa vastauksessa ja Remeo Oy neljässä. Pääasiassa muutokset kuljetusyritysten määrässä olivat vastausten perusteella kohtuullisen vähäisiä: joitakin yritystojoja ja paikallisten kuljetusyritysten konkurssseja tai lopettamisia mainittiin. Toisaalta joihinkin tarjouskilpailuihin oli osallistunut myös alueelle uusia, pieniä urakoitsijoita. Kokonaisuutena vastausten perusteella voidaan päätellä, että suuret yritykset ovat laajentaneet toimintaansa ja voittaneet urakoita, kun taas pieniä, paikallisia toimijoita on vetäytynyt markkinoilta tai poistunut yritystojojen myötä.

Joillakin alueilla uusia, pieniä yrityksiä on osallistunut kilpailutuksiin, mutta ne eivät ole kuitenkaan voittaneet urakoita. Jotkut vastaajat kertoivat, että tarjouksia on saatu vain suurilta yrityksiltä, eivätkä pienet ja keski-suuret yritykset ole jättäneet tarjouksia viimeaikaisiin kilpailutuksiin. Jotkin jäteyhtiöt ilmoittivat, että joihinkin urakoihin oli saatu vain yksi tarjous. Markkinan erot näkyvät erityisesti Uudenmaan alueella ja muualla Suomessa: Uudellamaalla ja erityisesti pääkaupunkiseudulla tarjoajia on vastausten perusteella ollut paljon, mukana on ollut myös uusia tarjoajia ja isot toimijat ovat kilpailleet voimakkaasti hinnalla.

Kyselyssä tiedusteltiin myös tulevien kuljetusurakoiden kilpailutusten ajankohtaa. Kilpailutusten tilanne vaihteli vastauksissa. Useissa nykyisissä urakoissa oli optiomahdollisuus jatkovuosille, mutta ilman option käyttämistä urakoita on tai oli tulossa kilpailutukseen loppuvuoden 2025 aikana tai vuonna 2026. Olemassa olevat urakat olivat pisimmällään voimassa vuoteen 2029 asti. Vastauksissa tuli ilmi, että joillakin jäteyhtiöillä urakoita tulee kilpailutettavaksi vuosittain, kun taas toisilla alueilla urakoita on vähemmän eikä kilpailutuksia ole joka vuosi.

3.4 Johtopäätökset

Kyselyn perusteella vastanneiden 26 jäteyhtiön seka-, bio- ja pakkausjätettä urakoi yhteensä 57 eri yritystä. Jos kyselyn toteuttamisen jälkeen tapahtuneet yrityskaupat ja konkurssit huomioidaan, yrityksiä on 55. Urakoiden määrä on suhteellisen korkea: yhteensä 536 urakkaa. Urakoiden määrä vaihtelee jäteyhtiöittäin välillä 2–120. Mitä enemmän väestöpohjaa alueella on, sitä enemmän on urakoita ja toisaalta niitä hoitavia yrityksiä.

Yhteensä 84 % urakoita voittaneista yrityksistä on mikro- tai pienyrityksiä: niiden liikevaihto on alle 2 miljoonaa ja henkilöstömäärä alle kymmenen. Suurin osa yrityksistä on paikallisesti toimivia kuljetusyrityksiä. Yritysten joukossa on kolme suurta yritystä (L&T Ympäristöpalvelut Oy, Remeo Oy, Verdis Oy), jotka toimivat useamman kuin yhden maakunnan alueella ja tarjoavat palveluita usealla jätehuollon osamarkkinalla. L&T ja Verdis toimivat lähes valtakunnallisesti, kun taas Remeon toiminta-alue on rajatumpi: se on voittanut urakoita kuudessa maakunnassa. Kolmen suuren toiminta-alueissa ei ole täydellistä päällekkäisyyttä, vaan jäteyhtiöiden urakoita hoitaa tyypillisesti yhtä aikaa yksi tai kaksi suurta yritystä: esimerkiksi Etelä-Savossa urakoita on voittanut suurista vain L&T. Urakoiden lukumäärällä mitattuna suurten yritysten markkinaosuus on koko aineistossa 65 %.

Kyselyn perusteella kuljetusmarkkinassa on alueellisia eroja. Pienten yritysten läsnäolo urakoissa vaihtelee alueittain väestömäärän mukaan, ja suurista yrityksistä vain kaksi, L&T ja Verdis, toimivat lähes valtakunnallisesti. Uudellamaalla ja erityisesti pääkaupunkiseudulla kilpailutuksiin osallistuu vastausten perusteella useita yrityksiä ja suuret yritykset kilpailevat voimakkaasti hinnalla. Joidenkin väestöpohjaltaan pienempien jäteyhtiöiden on puolestaan ollut vaikea saada tarjouksia kilpailutuksiin. Jos pienten yritysten markkina-asema ja kannattavuus heikkenee, joillakin alueilla tarjousten saaminen kilpailutuksiin voi hankaloitua entisestään. Kolmen suuren toiminta-alue ei kata kyselyaineistossa kaikkien jäteyhtiöiden alueita maakuntatasolla, ainakaan niin, että ne kaikki osallistuisivat yhtä aikaa kilpailutuksiin.

Keskeinen kysymys markkinoiden toimivuuden kannalta on, tuoko suurten yritysten läsnäolo kilpailutuksissa niihin merkittävää hintakilpailua. Jos suuret yritykset tuovat urakoiden hintoja ja jäteyhtiöiden kustannuksia alas, niiden maantieteellisellä peitolla on suuri vaikutus kuljetusmarkkinan toimivuuteen valtakunnallisella tasolla. Tätä selvitystä varten ei ole kerätty hinta- tai kustannustietoja kuljetusurakoista, joten suurten yritysten tuomaa kilpailupainetta ei ole voitu arvioida. Kyselyvastausten perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että suuret yritykset kilpailevat erityisesti

Uudellamaalla voimakkaasti hinnalla.²⁷ Hintakilpailu voi kuitenkin muuttua tulevaisuudessa, jos pienten yritysten aseman heikkeneminen tai niiden poistuminen markkinoilta vaikuttaa suurten yritysten hinnoitteluvoimaan.

²⁷ Jos jäteyhtiöiden keräys- ja kuljetuskustannuksia mitataan kartonkipakkausten tyhjennyshinnalla (paremman aineiston puuttuessa), suurten yritysten voittamien urakoiden määrän ja hintojen/kustannusten välillä on negatiivinen yhteys, tosin melko heikko. Korrelaatio hinnan ja suurten yritysten voittamien urakoiden määrän välillä on -0.34. Hinta ei kuitenkaan välttämättä heijasta jäteyhtiön kuljetusten kustannuksia, vaan hinnoitteluun voi liittyä muita tekijöitä. Suurten yritysten läsnäolon ja jäteyhtiöiden kustannusten välistä yhteyttä tulisi selvittää tarkemmin.

4 Kauppa, matkailu- ja ravitsemisala ja tuottajat

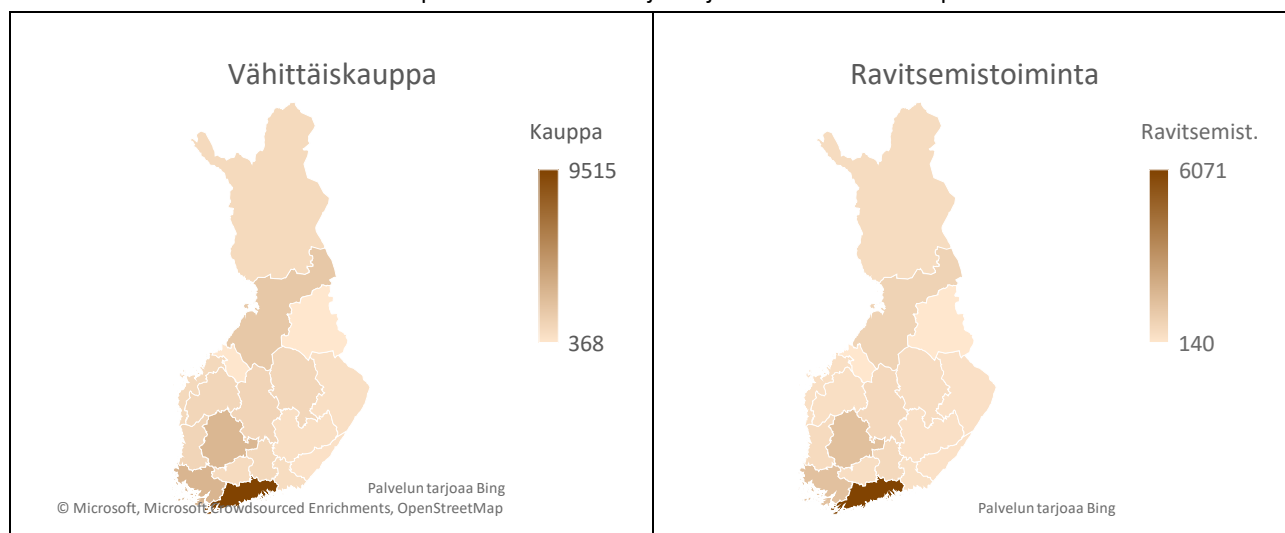
Yhdyskuntajätettä syntyy asumisen lisäksi elinkeinotoiminnassa ja palveluissa. Tässä luvussa tarkastellaan alueellista yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinaa vähittäiskaupan ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimipisteiden sekä pakkaustermiinalien sijainnin näkökulmasta. Kaupan, ravitsemis- ja majoitustoiminnan ja tuottajien logistiikka vaikuttaa alueellisten kuljetuspalveluiden kysyntään ja tarjontaan.

4.1 Vähittäiskaupan ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimipisteet sekä pakkaustermiinalit

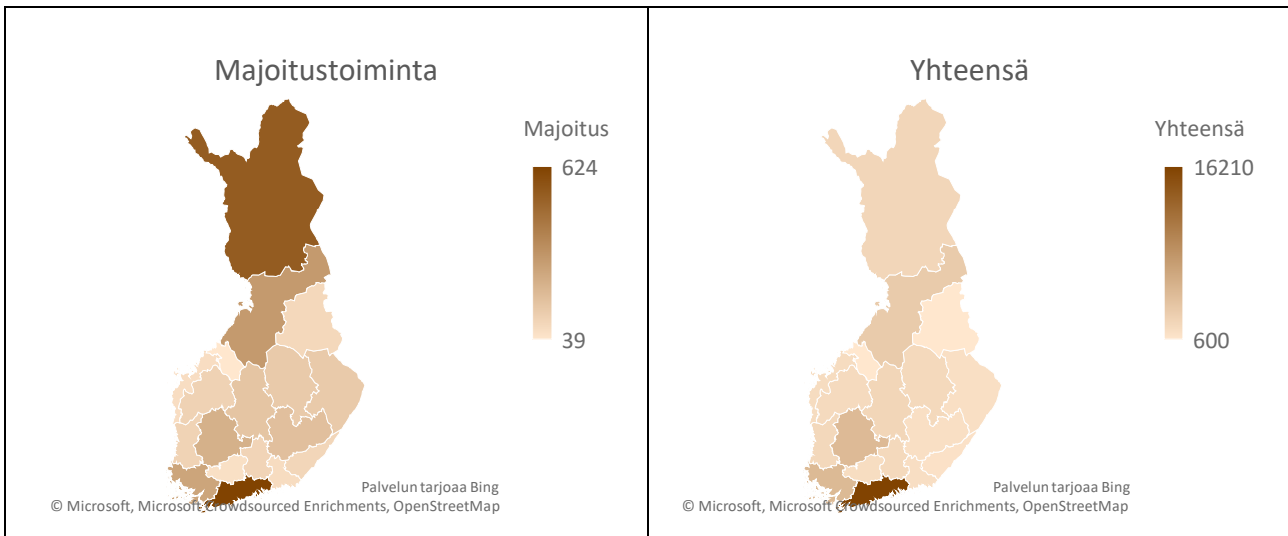
Kuntien lisäksi yhdyskuntajätteen kuljetuspalveluita tarvitsevat merkittävimmät toimijat ovat kauppa ja matkailu- ja ravintola-alan yritykset. Kaupan ja matkailu- ja ravintola-alan toimipisteiden sijainti vaikuttaa kaupallisen jätteen määrään, kuljetuspalveluiden kysyntään ja tarjontaan ja näin ollen myös kuntien vastuulla olevan yhdyskuntajätteen kuljetuspalveluiden saatavuuteen.

Vähittäiskaupan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan, eli käytännössä kauppojen, ravintoloiden, kahviloiden, baarien ja hotellien toimipisteiden määrä maakunnittain tarkasteltuna on vahvasti yhteydessä maakunnan väestömäärään.²⁸ Toimipisteiden lukumäärä kartalla on esitetty Kuviossa 9. Kokonaisuutena toimipisteiden lukumäärä noudattaa väestömäärää: eniten toimipisteitä on Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa. Majoitustoiminnan toimipisteitä on matkailun painottumisen takia paljon Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Kuvio 9. Vähittäiskaupan sekä ravitsemis- ja majoitustoiminnan toimipisteiden lukumäärä.

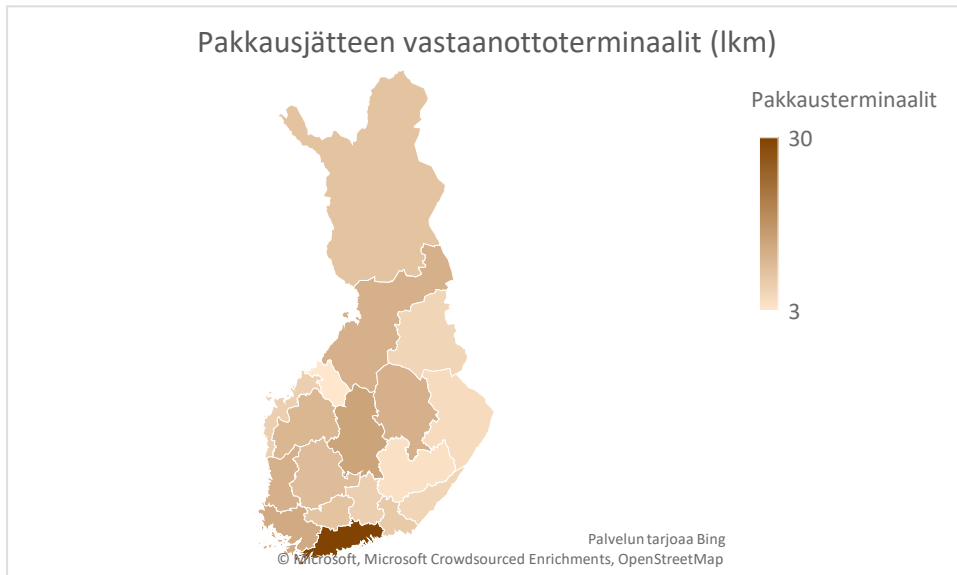
²⁸ Korrelaatio väestömäärän ja vähittäiskaupan toimipisteiden välillä on hieman alle 1, väestömäärän ja ravitsemustoiminnan toimipisteiden välillä hieman alle 1 ja väestömäärän ja majoitustoiminnan toimipisteiden välillä 0,75.

Kaupan ja matkailu- ja ravintola-alan toimipisteiden lisäksi kuljetuspalveluiden alueellista kysyntä- ja tarjontapotentiaalia voidaan arvioida myös tuottajavastuunalaisten tuotteiden logistiikan näkökulmasta. Kuviossa 10 on esitetty Suomen Pakkaustuottajat Oy:n vastaanottotermiinalien lukumäärä maakunnissa.²⁹

Vastaanottotermiinaaleihin kuljetetaan tuottajavastuunalaisilta yrityksiltä sekä kuntien ekopisteiltä, Rinki-ekopisteiltä ja kiinteistöiltä kerätty pakkausjäte. Pakkaustermiinaaleja on jokaisessa maakunnassa, mutta vähiten Keski-Pohjanmaalla, Itä- ja Kaakkois-Suomessa (Etelä-Savo, Etelä-Karjala, Pohjois-Karjala) ja Kainuussa.

Kuvio 10. Pakkausjätteen vastaanottotermiinalien lukumäärä maakunnittain.

²⁹ Tiedot on kerätty Suomen Pakkaustuottajat Oy:n ylläpitämästä karttapalvelusta: <https://suomenpakkaustuottajat.fi/vastaanottotermiinalit/>

4.2 Päivittäistavarakaupan jätehuolto ja Ringin kuljetukset

Vaikka tarkkaa tietoa yhdyskuntajätteen määristä toimialoittain ei ole saatavilla, on perusteltua arvioida, että kauppa (myymälät, marketit, ostoskeskukset) kuuluu merkittävimpiin yhdyskuntajätehuoltopalveluiden ostajiin yhdessä muiden suurten palvelualojen kanssa. Vähittäiskaupan sisällä merkittävin yhdyskuntajätehuollon palveluita ostava asiakasryhmä on päivittäistavarakauppa. Päivittäistavarakauppa muodostaa 44 % vähittäiskaupasta, ja vähittäiskauppa puolestaan kolmanneksen koko kaupan alasta. Päivittäistavarakaupan toimijat vastaavat oman jätehuoltonsa järjestämisestä, ja ostavat jätehuollon palveluita niitä tarjoavilta yrityksiltä. Lajiteltavien jättejakeiden määrät sekä jätelajittelujärjestelmät vaihtelevat alueittain ja kaupparyhmien mukaan.³⁰ Päivittäistavarakaupan jäte edustaa arviolta neljä prosenttia kaikesta yhdyskuntajätteestä.³¹ Erilliskerättävät jätteet koostuvat pahvista (38 %), biojätteestä ja sivutuoteluokasta (31 %), energiajätteestä (16 %), sekajätteestä (12 %) ja muusta jätteestä (3 %).³²

Päivittäistavarakaupan suurimmat toimijat ovat S-ryhmä, Kesko ja Lidl Suomi Ky. Kaupparyhmien osalta jätteenkuljetus on osa laajempaa kiertotalouslogistiikkaa, johon kuuluu jätteen lajittelu myymälöissä, yhteistyö tuottajien ja kierrätysalan yritysten kanssa, myymälöiden yhteyteen sijoitetut Rinki-ekopisteet ja muut keräyspisteet ja oman paluulogiikan hyödyntäminen.³³

Julkisten tietojen perusteella kaupparyhmät tekevät sekä laajempia hankintasopimuksia että hyödyntävät paikallisten jätehuoltoyritysten palveluita. Suuret, valtakunnallisesti toimivat jätehuoltoyhtiöt, erityisesti L&T Oy, on toiminut sekä Keskon että S-ryhmän kumppanina. Kesko on tehnyt valtakunnallisia puitesopimuksia jäte- ja kiertotalouspalveluista L&T Oy:n kanssa, ja toiminut sen strategisena kumppanina.³⁴ Lidl Suomi Ky puolestaan järjestää jätehuoltonsa oman logistiikkansa kautta ja hankkii joitakin kuljetuspalveluita alueellisilta tai paikallisilta kuljetusyrityksiltä.³⁵

Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy eli Rinki on tuottajayhteisöjä palveleva yhtiö, joka ylläpitää Rinki-ekopisteverkostoa kuluttajien pakkausjätteen keräykseen. Vuonna 2024 Ringin noin 1 700 ekopisteeltä kerättiin yhteensä 58 175 tonnia pakkausjätettä.³⁶ Vuonna 2023 Ringille tuottivat kuljetuspalveluita L&T Ympäristöpalvelut Oy, Verdis Oy, Veikko Lehti Oy, Jätehuolto E. Parkkinen Oy, VR-Yhtymä Oyj, MHK-Kuljetus Oy (nyk. osa Verdis Oy:tä) ja Remeo Oy eli kuusi eri kuljetusyritystä.³⁷

4.3 Johtopäätökset

Yhdyskuntajätteen kuljetuspalveluita ostavat merkittävimmät kaupalliset toimijat ovat kauppa (erityisesti päivittäistavarakauppa) sekä ravitsemis- ja majoitustoiminta. Lisäksi kuljetusta ostavat tuottajayhteisöt tai niiden palveluorganisaatiot. Vähittäiskaupan, ravintoloiden, kahviloiden, baarien ja hotellien toimipisteiden määrä sekä tuottajavastuulogiikka vaikuttaa kaupallisen jätteen määrään, kuljetuspalveluiden kysyntään ja tarjontaan ja näin ollen myös kuntien vastuulla olevan yhdyskuntajätteen kuljetuspalveluiden alueelliseen saatavuuteen.

³⁰ Karppinen, Piippo & Salmenperä (2023).

³¹ Karppinen ym. (2023).

³² Karppinen ym. (2023).

³³ Esim. Kesko (2025) ja S-ryhmä (2025).

³⁴ L&T (2025) ja ePressi (2016).

³⁵ Lidl Suomi Ky (2021).

³⁶ Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy (2024, 2025).

³⁷ Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy (2024).

Kun tarkastellaan toimipisteiden ja pakkausterminalien sijaintia, vähiten toimipisteitä on väestömääriä mukaillen Itä- ja Kaakkois-Suomessa, Kainuussa ja Keski-Pohjanmaalla. Myös kuljetusyritysten ja kuntaurakoita voittaneiden yritysten lukumäärillä mitattuina kuljetuspalveluiden saatavuus on heikointa Itä- ja Kaakkois-Suomessa: Etelä-Savossa, Etelä-Karjalassa, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa. Kuljetusyritysten tai toimipisteiden määrä ei huomioi yritysten todellisia toiminta-alueita tai mittaa kilpailuintensiteettiä, mutta se antaa viitteitä siitä, millä alueilla kuljetuspalveluiden kysyntä ja tarjonta on todennäköisesti vähäisempää.

Päivittäistavarakaupan suuret kaupparyhmät käyttävät pääasiassa suuria, valtakunnallisia yrityksiä jätehuollon ja kiertotalouden palveluiden järjestämiseen. Erityisesti L&T vaikuttaa olevan vahvassa asemassa sekä Keskon että S-ryhmän kumppanina. Pakkaustuottajien logistiikassa viime vuosien kuljetusurakoita ovat voittaneet muutama, pääasiassa suuri tai keskisuuri yritys.

5 Yhdyskuntajätteiden kuljetusmarkkina Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa

Tässä luvussa kuvataan kuntien vastuulla olevan yhdyskuntajätteen kuljetusmarkkinan erityispiirteitä Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa. Luvussa kuvataan lyhyesti kuntien ja markkinalla toimivien yritysten rooli jätteenkuljetuksessa, ja arvioidaan kuljetusmarkkinan kehitykseen vaikuttaneita tekijöitä.

5.1 Pohjoismaiset kokemukset

Kuntavastuulla tapahtuva yhdyskuntajätteen kuljetus on järjestetty hieman toisistaan poikkeavilla tavoilla Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa. Jätteen keruun ja kuljetusten vaihtoehtojen arvioimiseksi ja kokemusten keräämiseksi tätä selvitystä varten on haastateltu kuntien jätehuoltoyhdistysten (*Avfall Sverige, Sirk Norge ja Brancheforeningen Cirkulær*) edustajia. Ruotsissa ja Tanskassa yhdistyksen jäsenet edustavat kunnallisia jätehuollon toimijoita. Norjassa yhdistys kokoaa yhteen sekä julkisia että yksityisiä jätehuoltoalan toimijoita.³⁸ Haastatteluilla on selvitetty sitä, miten yhdyskuntajätteen ja erilliskerättävien jätteiden keruu ja kuljetus on järjestetty, ja miten kuljetusmarkkinat toimivat. Lisäksi haastatteluilla on pyritty selvittämään, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet ratkaisuihin, mihin kussakin maassa on päädytty kuljetusten järjestämisen suhteen. Haastattelujen lisäksi selvityksessä on hyödynnetty toimialaselvityksiä ja muuta kirjallista aineistoa.

5.2 Yhdyskuntajätteen kuljetus Ruotsissa

Ruotsissa kunnat vastaavat kotitalouksien jätteen keräämisestä, kuljetuksesta ja kierrätyksestä tai loppukäsittelystä. Yritykset ja elinkeinotoimintaa harjoittavat organisaatiot ovat vastuussa omasta jätteestään silloin, kun se ei ole kunnan vastuulla olevaa kotitalouksien jätettä. Kuten Suomessa, Ruotsissa kunnat ovat perustaneet alueellisia jäteyhtiöitä jätehuollon järjestämiseksi.³⁹ Vuonna 2024 kuntien vastuulle tuli järjestää pakkausjätteen erilliskeräys kiinteistöiltä. Tuottajilla on jatkossakin tuottajavastuu pakkausjätteen kierrättämisestä, vaikka keräysvastuu on kunnilla.

Kunnat voivat hoitaa yhdyskuntajätteen keräämisen joko itse tai hankkimalla sen ulkopuoliselta urakoitsijalta. Osassa kunnista on käytössä myös niin sanottu sekamalli eli osan keräyksestä kunta hoitaa itse ja osan se on ulkoistanut. Kunnista 60 % hankkii yhdyskuntajätteen keruun yksityisiltä kuljetusyrityksiltä, 37 % järjestää kuljetuksen itse ja loput 3 % käyttävät sekamallia. Kuntien tapa toteuttaa keräys on vaihdellut vuosien varrella. Viime vuosina yhä useammat kunnat ovat siirtyneet tai harkinneet siirtymistä omaan keräykseen: itse kuljetuksen hoitavien kuntien osuus on kasvanut 25 prosentista 37 prosenttiin viimeisen kymmenen vuoden aikana.⁴⁰ Pienissä kunnissa kuljetus on useammin hankittu yksityisiltä kuljetusyrityksiltä.⁴¹

³⁸ Avfall Sverige (2025), Sirk Norge (2025) ja Brancheforeningen Cirkulær (2025).

³⁹ Naturvårdsverket (2024).

⁴⁰ Avfall Sverige (2024).

⁴¹ Regeringen (2021).

Tärkeimpinä syinä toteuttaa kuljetus itse omalla henkilöstöllä ja kalustolla on laadun ja toiminnan joustavuuden varmistaminen. Jätteenkeräys on kehittynyt entistä monimutkaisemmaksi, mikä asettaa haasteita sekä keräysten kilpailuttamiselle että kuljetusyrityksille. Ulkoistettu kuljetus edellyttää vahvaa hankintaosaamista, asiantuntemusta ja resursseja sopimusten seurantaan ja laadukkaan palvelun varmistamiseen. Kunnat pitävät omassa hallinnassa olevaa jätehuoltoa kriittisenä, sillä se tarjoaa paremman hallinnan keräystoimintaan ja mahdollistaa tehokkaamman valvonnan ja laadunvarmistamisen.⁴²

Keskeisinä syinä hankkia kuljetuspalvelut ulkopuolisilta urakoitsijoilta pidetään asiantuntemuksen ja riittävien resurssien puutetta. Lisäksi siirtymistä kunnan omaan hallintaan pidetään suurena muutoksena tilanteessa, missä kuljetus on aikaisemmin ulkoistettu. Kunnat, jotka ovat hankkineet kuljetuksen yrityksiltä, käyttävät useita keinoja parantaakseen keräystoiminnan hallintaa ja läpinäkyvyyttä. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi oma asiakaspalvelu, tekninen seuranta sekä sopimuksiin sisällytetyt sanktiot tai bonukset.⁴³

5.2.1 Ruotsin kehityksen taustalla olevia syitä

Kunnat ja jäteyhtiöt ovat viime vuosina siirtyneet yhä enemmän omana työnä tekemään kuljetukseen, tosin kehityksen trendi on tasaantunut. Muutos voidaan nähdä vastatrendinä 1980/1990- ja 2000-luvuilla alkaneelle kehitykselle, missä palveluiden ulkoistaminen kunnissa kasvoi. Ulkoistamisen seurauksena kilpailu markkinoilla kasvoi, hinnat laskivat ja kuntien kustannukset vähenivät. Matalat hinnat johtivat siihen, että joillakin alueilla Ruotsissa kilpailutuksiin oli vaikea saada osallistujia, ja joillakin alueilla on ollut vain muutamia kilpailevia yrityksiä. Puuttuva tarjonta johti osaltaan kuntien itse järjestämiin kuljetuksiin.⁴⁴

Aikaisempina vuosikymmeninä kuljetusten laadussa on todettu ongelmia, tosin vastaavia ongelmia ei viime vuosina ole enää raportoitu. Laatuongelmat vaikuttivat osaltaan kuntien päätöksiin järjestää keräykset itse.⁴⁵

Yksityisellä kuljetusmarkkinalla toimii vakiintuneita, valtakunnallisia toimijoita ja pienempiä, paikallisia yrityksiä. Uudet markkinoille tulleet yritykset ovat kasvaneet ja voittaneet markkinaosuutta samalla kun markkinoille on tullut uusia, kansainvälisiä yrityksiä. Suuremmat yritykset ovat siirtyneet kaupan ja teollisuuden jätteiden keräämiseen niistä saatavan paremman katteen vuoksi.⁴⁶

Ruotsissa voidaan havaita suuntaus kohti vahvempaa kuntien itse toteuttamaa jätteenkuljetusta. Tähän vaikuttavat erityisesti globaalit turvallisuuskriisit ja epävarmuus, ja siitä seuraava tarve varmistaa huoltovarmuus. Kunnat haluavat lisää hallintaa koko ketjuun: kalustoon, jätteen punnitsemiseen, laskutukseen, asiakaspalveluun ja esimerkiksi biopolttoaineen tuotantoon. Seurauksena on suuntaus kohti kasvavaa kuntien ja valtion itse kontrolloimaa ja itse toteuttamaa palvelutarjontaa: sama trendi koskee jätehuollon lisäksi mm. energiaa, polttoaineen tuotantoa ja vesihuoltoa. Myös alueellinen yhteistyö ja esimerkiksi kuntien välinen yhteistyö tulevat todennäköisesti kasvamaan. Kuljetusten toteuttaminen omana tuotantona on arvioitu olevan kunnille kustannuksiltaan edullisempaa kuin palveluiden ulkoistaminen.⁴⁷

⁴² Avfall Sverige (2019, 2024).

⁴³ Avfall Sverige (2019, 2024).

⁴⁴ Haastattelu: Avfall Sverige, 30.10.2025.

⁴⁵ Haastattelu: Avfall Sverige, 30.10.2025.

⁴⁶ Haastattelu: Avfall Sverige, 30.10.2025.

⁴⁷ Haastattelu: Avfall Sverige, 30.10.2025.

5.3 Yhdyskuntajätteenkuljetus Tanskassa

Tanskassa vastuu yhdyskuntajätehuollosta, mukaan lukien sen keräys, kuljetus ja käsittely, kuuluu kunnille. Yritykset ja elinkeinotoimintaa harjoittavat organisaatiot ovat tietyin rajoituksin vastuussa omasta jätteestään. Tuottajavastuu koskee Tanskassa vain sähkö- ja elektroniikkaromua, paristoja ja akkuja ja ajoneuvoja. Pakkaukset tulivat tuottajavastuun piiriin lokakuussa 2025: kunnat ovat vastuussa pakkausjätteen keräämisen järjestämisestä, ja tuottajat maksavat jätteen keräyksestä ja käsittelystä kunnille. Tuottajien vastuulla on pakkausjätteen kierrätys. Lakimuutoksen seurauksena kuntien tulee luovuttaa pakkausjäte tuottajille ja mahdollisesti järjestää uusia siirtokuormausasemia: kuljetusten vastuisiin ja järjestämiseen liittyy tällä hetkellä epävarmuutta.

Kuten Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa, kunnat ovat perustaneet jäteyhtiöitä tehtäviensä hoitamiseen ja tekevät alueellista yhteistyötä jätehuollossa ja esimerkiksi jäte- ja vesihuollossa. Kunnat voivat hoitaa jätteen keruun ja kuljetuksen itse tai hankkimalla kuljetuspalvelut markkinoilta. Tanskassa suurin osa kunnista hankkii kuljetuspalvelut yksityisiltä yrityksiltä kilpailuttamalla. Osassa kuntia tai osassa jätelajeita keräys hoidetaan kuitenkin kunnan omana toimintana.⁴⁸

5.3.1 Tanskan kehityksen taustalla olevia syitä

Viime vuosina Tanskassa suuntaus on ollut kohti kuntien itse toteuttamaa kuljetusta, minkä sääntely mahdollistaa. Kuljetusmarkkinoiden kehittyessä Tanskassa kilpailu aluksi lisääntyi ja hinnat laskivat. Tämän seurauksena yrityksiä ajautui konkurssiin ja poistui markkinoilta. Konkurssien seurauksena kunnat alkoivat järjestää kuljetuksia itse jätehuollon palveluiden turvaamiseksi.⁴⁹

Omana toimintana toteutettuihin kuljetuksiin on vaikuttanut myös Tanskan pirstoutunut järjestelmä ja jätehuollon kasvanut monimutkaisuus. Paikallishallinnolla on vuoteen 2021 asti ollut mahdollisuus päättää omista keräysjärjestelmistä ja lajittelukriteereistä, mikä on tehnyt keräysjärjestelmästä monimutkaisen ja pirstoutuneen. Viime vuosina kiinteistökeräys ja kuljetus on ulottunut koskemaan yhä useampia jätelajeita, joiden operointi on monimutkaista. Järjestelmän oppiminen vie aikaa yksityisiltä yrityksiltä. Samalla järjestäjän näkökulmasta hankinnoista on tullut monimutkaisempia ja niiden toteuttaminen vaatii hankintaosaamista.⁵⁰

Kuljetusmarkkinalla toimii Tanskassa sekä integroituneita yrityksiä, jotka tarjoavat laajoja jätehuollon palveluita, että pelkästään kuljetuspalveluita tarjoavia yrityksiä. Markkinoilla on havaittavissa keskittymistrendi samalla, kun uusia, kansainvälisiä yrityksiä on tullut markkinoille. Investoinnit sähkökäyttöisiin ajoneuvoihin vaativat pääomaa, jota pienempien yritysten on hankalampaa hankkia. Joitakin havaintoja on siitä, että markkina ei tällä hetkellä toimi kovin hyvin: joissakin kunnissa kilpailutuksiin ei saada kuin 1–3 tarjousta. Hintatasosta on kuitenkin niukasti koottua tietoa saatavilla.⁵¹

5.4 Yhdyskuntajätteenkuljetus Norjassa

Norjassa kunnat ovat vastuussa kotitalouksien jätteestä, mukaan lukien jätteen keräys, kuljetus, käsittely ja loppusijoitus. Kunta voi toteuttaa jätteen keräyksen itse, yhteistyössä muiden kuntien kanssa tai kilpailuttamalla

⁴⁸ Deloitte (2021).

⁴⁹ Haastattelu: Brancheforeningen Cirkulær, 8.9.2025.

⁵⁰ Haastattelu: Brancheforeningen Cirkulær, 8.9.2025.

⁵¹ Haastattelu: Brancheforeningen Cirkulær, 8.9.2025.

palvelut yksityisiltä markkinoilta. Yritykset ovat lähtökohtaisesti vastuussa omasta jätteestään, ja tuottajat tuottajavastuunalaisista jätejakeista. Itsenäisistä kunnista suuri osa, noin 80 %, hoitaa kuljetukset omana työnä.⁵² Kunnat kuljettavat myös yritysten jätettä ja kilpailevat yksityisten kuljetusyritysten kanssa, tosin rajoitetusti.

5.4.1 Norjan kehityksen taustalla olevia syitä

Norjan kuljetusmarkkina on kokenut suuria muutoksia viime vuosina, ja erityisesti viimeisen kahdeksan vuoden aikana. Ennen vuotta 2017 markkinalla vallitsi voimakas hintakilpailu. Oslossa kaupunki otti kuljetukset takaisin itsekseen, kun niitä hoitanut Veireno epäonnistui kuljetusten toteuttamisessa.⁵³ Tämän jälkeen kaksi markkinan suurta yritystä, RenoNorden ja Veireno, hakeutuivat konkurssiin, ja suuri joukko kuntia joutui järjestelemään kuljetukset uudelleen. Konkurssien seurauksena yli 100 kuntaa otti kuljetukset itse järjestettäväksi.⁵⁴ Kuljetusyritysten toiminnassa havaittiin konkurssien jälkeen ongelmia muun muassa työehtojen, alihinnoittelun sekä virheiden ja reklamointien raportoinnin suhteen: ulkopuolisilla urakoitsijoilla ei ollut riittäviä kannustimia huolehtia palvelun laadusta ja raportoida vahinkoja.

Kuntien itse järjestämien kuljetusten eduksi koetaan jätehuollon parempi hallinta ja laadun varmistaminen. Kilpailuttamisessa on koettu lisäksi haasteena kilpailun ja tarjousten vähäisyys. Tällä hetkellä etenkin suuret kuljetusyritykset tarjoavat palveluita enemmän yrityksille ja tuottajille parempien katteiden vuoksi. Suurten, osin kansainvälisten, yritysten lisäksi markkinoilla toimii lisäksi pieniä, paikallisia kuljetusyrityksiä. Pienet yritykset eivät kuitenkaan osallistu laajempiin kilpailutuksiin.⁵⁵

5.5 Johtopäätökset

Toisin kuin Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa merkittävä osa kunnista hoitaa yhdyskuntajätteen kiinteistökeräykset ja kuljetukset itse. Tanskassa sitä vastoin suurin osa kunnista ostaa kuljetuspalvelut yksityisiltä yrityksiltä. Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa kuljetusmarkkinan kehitys on noudattanut osittain samankaltaisia vaiheita: ulkoistamisen ja voimakkaan hintakilpailun seurauksena yrityksiä on ajautunut kannattavuusvaikeuksiin ja konkurssiin. Kunnat ovat alkaneet tehdä keräystä ja kuljetusta omana työnä turvataksaan jätehuollon asianmukaisen hoitamisen. Joillakin alueilla kilpailutuksiin on saatu vain vähän tarjouksia, mikä on lisännyt kuntien omana työnä toteuttamien kuljetusten määrää. Haastattelujen perusteella kuljetusten toteuttaminen omana työnä on arvioitu olevan kunnille kustannuksiltaan edullisempaa tai samalla tasolla kuin ulkoistamisen.

Kunnat ovat siirtyneet omana työnä toteuttaviin kuljetuksiin osin pakon edestä markkinoiden muutosten seurauksena. Toisaalta kunnat raportoivat useita hyötyjä omana työnä toteutetuista kuljetuksista. Itse toteutettu keräys ja kuljetus lisää kunnan hallintaa palveluketjussa ja auttaa varmistamaan palvelun laadun ja toiminnan joustavuuden. Samalla ulkoistaminen on entistä monimutkaisempaa ja edellyttää vahvaa hankintaosaamista, asiantuntemusta ja resursseja sopimusten seurantaan ja palvelun laadun varmistamiseen. Globaalit kriisit ja epävarmuus ovat lisänneet hallinnan tarvetta erityisesti Ruotsissa, missä itse toteutettu keräys ja kuljetus nähdään osana huoltovarmuutta. Ruotsissa nähdään lisäksi suuntaus kohti kasvavaa kuntien ja alueiden välistä yhteistyötä.

Ruotsin, Tanskan ja Norjan kuljetusmarkkinoilla toimii haastattelujen perusteella suuria, kansainvälisiä tai valtakunnallisia yrityksiä, sekä pieniä, paikallisia kuljetusyrityksiä. Markkinan voimakkaan hintakilpailun jälkeen osa

⁵² Haastattelu: Sirk Norge, 31.10.2025.

⁵³ Ks. esim. Aftenposten (2017) ja Monsen & Pettersen (2020).

⁵⁴ Wegmann (2023).

⁵⁵ Haastattelu: Sirk Norge, 31.10.2025.

kunnista kokee vaikeuksia saada tarjouksia kilpailutuksiin sekä Norjassa että Tanskassa. Markkinoilla voidaan havaita keskittymistrendi, ja toisaalta yrityksiltä vaaditaan mittavia investointeja esimerkiksi kaluston sähköistämiseen, mikä tekee pienten yritysten aseman haastavaksi. Yritykset ovat toisaalta siirtyneet palvelemaan kaupan ja teollisuuden asiakkaita, jotka ovat yritysten näkökulmasta kannattavampia asiakkaita kuin kunnat.

Pohjoismaisten kokemusten perusteella voidaan arvioida, että Suomessa voidaan ajautua samanlaiseen tilanteeseen kuin Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa, jos kasvava kilpailu johtaa kannattavuusongelmiin ja merkittävä määrä yrityksiä, tai merkittävät yritykset poistuvat markkinoilta. Voimakkaan hintakilpailun vaihetta seuraisi tässä tilanteessa tarve järjestää kuljetukset uudelleen. Vahvaa näyttöä siitä, että vastaava kehitys olisi todennäköinen Suomessa ei kuitenkaan ole, joskin pienten yritysten kannattavuuden heikentyminen voi antaa tästä joitakin viitteitä. Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa konkurssit koskettivat kuitenkin suuria yrityksiä, mikä johti tarpeeseen järjestää kuljetukset itse. Suomessa suuret yritykset ovat kannattavuudeltaan paremmassa asemassa kuin pienet yritykset. Suomen markkinan kannalta todennäköisempi kehityskulku on markkinan keskittyminen ja pienten yritysten kannattavuuden heikentyminen: vaikutukset hintoihin riippuvat jäljelle jäävästä kilpailupaineesta ja markkinadynamiikasta. Alueellisesta näkökulmasta Suomessa voidaan havaita samankaltaisia eroja kuin muissa Pohjoismaissa, missä kilpailukykyisten tarjousten saaminen urakoihin vaihtelee haastatteluiden perusteella alueittain.

6 Lähteet

Aftenposten. Flere kommuner jobber med kriseløsning etter RenoNorden-konkurs. 19. 9. 2017. Saatavilla: <https://www.aftenposten.no/norge/i/kl9rX/flere-kommuner-jobber-med-kriseloesning-etter-renonorden-konkurs>

Avfall Sverige. (2019). Avfallsinsamling – Upphandling eller egen regi? Rapport 2019:24. Saatavilla: <https://www.avfallsverige.se/rapporter-utveckling/rapporter/2019-24-avfallsinsamling-upphandling-eller-egen-regi/>

Avfall Sverige (2024). Avfall Sverige – Swedish Waste Management 2023. Saatavilla: <https://www.avfallsverige.se/in-english/>

Brancheforeningen Cirkulær (2025). Om Brancheforeningen Cirkulær. Saatavilla: <https://cirkulaer.dk/om-brancheforeningen-cirkulaer>

CisionNews (2025). H.I.G. Infrastructure Invests in Finnish Circular Economy Provider Fluo Group. Saatavilla: <https://www.newswire.ca/news-releases/h-i-g-infrastructure-invests-in-finnish-circular-economy-provider-fluo-group-889933051.html>

Deloitte. (2021). Analyse af kommunal affaldshåndtering. Energistryrelsen. Saatavilla: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Affald/deloitte_analyse_af_kommunal_affaldshaantering.pdf

Epressi (2016). Kesko ja L&T laajentavat yhteistyötään kiertotalouden edistämiseksi. Saatavilla: <https://www.epressi.com/tiedotteet/talous/kesko-ja-lt-laajentavat-yhteistyotaan-kiertotalouden-edistamiseksi.html>

IBISWORLD (2025): <https://www.ibisworld.com/finland/industry/waste-collection/200209/#Performance>

Karppinen, T., Piippo, S. & Salmenperä, H. (2023). tavarakaupan jätteet. Suomen Ympäristökeskuksen koordinoiman Circwaste-hankkeen raportti. Saatavilla: https://issuu.com/suomenymparistokeskus/docs/final_circwaste_paivittaistavarakaupan-jatteet_01-

Kesko (2025). Circular Economy and Waste Management Programme of Kesko Corporation. Saatavilla: <https://www.kesko.fi/49880f/globalassets/pdf-tiedostot/vastuullisuus/circular-economy-and-waste-management-programme.v1.1.pdf>

Kuljetusurakoitsijakysely jäsenlaitoksille (2025). Suomen Kiertovoima ry.

Lidl Suomi Ky (2021). Kierrätyslogistiikka – tehokkuus ja vastuullisuus. Saatavilla: https://newloghanke.fi/wp-content/uploads/2021/10/5_Aнна-Liitiäinen-Lidl-Kierrätyslogistiikka-ja-vast.-9.9.2021.pdf

Lidl Suomi Ky (2025). Vastuullisuus. Luonnonvarojen suojelu. Kierrätys. Saatavilla: <https://corporate.lidl.fi/vastuullisuus/luonnonvarat/kierratys>

L&T (2025). Referenssit. Kaikki kiertää K-kaupoissa. Saatavilla: <https://www.lt.fi/referenssit/kaikki-kiertaa-k-kaupoissa-lt-varmistaa-sujuvan-lajittelun-ja>

Monsen, N. & Pettersen, B. (2020). Bankruptcy sparks more than 100 cases of remunicipalisation. In Future is Public. Saatavilla: https://www.tni.org/files/futureispublic_chapter_1.pdf

- Mordor Intelligence (2025). Europe Waste Management Market. Saatavilla:
<https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/europe-waste-management-market>
- Naturvårdsverket. (2024). Vem gör vad i avfallshanteringen. Saatavilla:
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/vem-gor-vad/vem-gor-vad-i-avfallshanteringen/>
- Newswire (2025). H.I.G. Infrastructure Invests in Finnish Circular Economy Provider Fluo Group. Saatavilla:
<https://www.newswire.ca/news-releases/h-i-g-infrastructure-invests-in-finnish-circular-economy-provider-fluo-group-889933051.html>
- ReportLinker (2025). Forecast. Waste Collection Production Value in Finland. Saatavilla:
<https://www.reportlinker.com/dataset/bf4d03dc3f06022e67ba8a0b5786fc77793582e2>
- Regeringen. (2021). Äga avfall – en del av den cirkulära ekonomin (SOU 2021:24). Statens offentliga utredningar. Saatavilla: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/04/sou-202124/>
- S-ryhmä (2025). Vastuullisuus. Kiertotalous. Saatavilla: <https://s-ryhma.fi/vastuullisuus/ilmasto-ja-luonnonvarat/kiertotalous>
- Sirk Norge (2025a). Om Oss. Saatavilla: <https://www.sirknorge.no/om-oss>
- Sirk Norge. (2025b). Kommunen/IKS/AS. Haettu 12.5.2025 osoitteesta <https://sirknorge.no/om-bransjen/kommunen-iks>
- Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy (2024). Vuosikertomus 2023. Saatavilla:
https://rinkiin.fi/app/uploads/2024/07/Rinki_vuosikertomus2023.pdf
- Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy (2025). Vuosikertomus 2024.
https://rinkiin.fi/app/uploads/2025/07/Rinki_Vuosikertomus_2024.pdf
- Tilastokeskus: yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto (2025). Saatavilla:
https://pxdata.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__yrti/?tablelist=true
- Weghmann, Vera (2023). Waste Management in Europe. Public Service International Research Unit. Saatavilla:
https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Waste%20Management%20in%20Europe_EN_1.pdf

owalg'roup